

„Vienybė Lietuvių“
 Biela kas trečiadienį
 Brooklyn, N. Y.
 Prenumerata metams:
 Suvienytose Valstijose ir
 Kanadoje \$2.00
 Europoje ir kitur \$2.50
 Prenumerata mokama iš vir-
 šaus. Prenumeratos metas
 skaitosi nuo laiko užrašymo,
 ne nuo Naujo Metai.
 Apgarsinimų proklų klaus
 kito laišku.
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
 120-124 Grand st.
 Brooklyn, N. Y.

VIE NYBĖ LIETUVŲNIKŲ

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybė Lietuvių“
 Published every Wednesday
 Brooklyn, New York.
 Yearly subscription rates:
 In the United States and
 Canada \$2.00
 To Foreign Countries \$2.50
 Advertising rates on applica-
 tion.
 Address all communications
 to publishers:
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
 120-124 Grand st.
 Brooklyn, N. Y.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

№ 30.

Brooklyn New York, Branch—Plymouth, Pa. d. 27 Liepos (July) 1910 m.

Metai XXV

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST-OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

**Prie dienraščio
 sumanymo.**

Vargiai šiandien berasime kulturingą tautą, kuri nebesu-
 prastų apšvietos vertę ir netu-
 rėtų savų mokslinių, kolegi-
 jų, universitetų, taip gi ir dien-
 raščių, savaitraščių, žurnalų,
 kurie mokslinėms padeda vis-
 ti apšvietos darbai. Kas pir-
 miausiai reikalinga tautai in-
 gyti: ar mokykla ar laikraštis,
 net sunku išrišti. Bet kiek
 vienas kultūrinis pasakys,
 kad jokia kulturinga tauta be
 laikraščio nebėgali apseiti. Jei
 gu kulturoje laikraštis yra di-
 deliu žmonių švietimosi įran-
 kiu, tai dar didesnis yra dien-
 raštis, kuris pripratina liaudį
 prie skaitymo, suteikia žinias
 apie visą tautą, šviečia ir ly-
 gina visus kultūriškai ir eko-
 nomiška. Ir kazi tik ar ne
 pirmiausia tautai reikalingas
 pirmas mokyklų, turėti plates-
 nę laikraštiją, nes universite-
 tai, kolegijos — tai sunkus da-
 lykas mažai tautėlei įsigyti;
 bet liaudis gali švietis iš gerų
 knygų, dienraščių, savaitraš-
 čių ir mėnesinių žurnalų. Tai
 yra plačiausias ir pigusis
 liaudies universitetas.

Kas galėtų užginčyti, kad
 Turkija, China, Ispanija, Ru-
 sija, ir kitos atsilikę kulturoje
 tautos, nupuolė tik per savo
 nerangumą apšvietime? Kas
 galėtų priešingai intinkrinėti,
 jog mažutė senoji svieto tau-
 telė Graikija ne per darbštumą
 ir uolų patriotizmą pralen-
 kė moksle naujų gadyčių pa-
 saulį ir pasiliko pirmakame
 visų civilizuočių tautų? Kas ga-
 lėtų užgūdyti, kad šiandieninė
 Francija, arba visos protes-
 niškos viešpatystės: Anglija,
 Vokietija ir Šiaurinė Amerika,
 pralenkė visas šalis? O tai
 jos atsiekė per drąsą vykinti
 naujus sumanymus, per laisvę
 ir išplėtojamą spaudos. (Nors
 pastaroji, t. y. Amerika moks-
 luose ir neperaugščiau-iai sto-
 vi, bet praktiškame gyvenime
 turi labai daug žinių, kurios
 vel gi imamos iš spaudos)

Nedidelė, vos dviejų su vir-
 šum milijonų tautelė — suomi-
 ai (švedų pavadinai finlan-
 dis, o rusų — finai) atkreipia
 dabar į save visų civilizuočių
 tautų atidžią, ir yra statoma
 pavyzdium kiekvienam pilie-
 čiu. Suomiai savo darbštumu
 ir mylėjimu apšvietos bei laik-
 raščių pralenkia net didžiau-
 sias viešpatystes ir rodyte ro-
 do pasauliui, kad laisvas ir ne-
 varžomas mokslas, daugumas
 laikraščių, išplatinimas liaudi-

je žinių padaro tautą laisva,
 šviesia ir laiminga. (Neveltai
 juk Rusijos caras Siomiją
 tremia — jis nujaučia, kad b's-
 kį šviesesni ir apšvietą mylin-
 tįs suomiai pakilo daug angš-
 čiaus kultūriškai ir ekonomi-
 kai už visas Rusijos tautis.
 Bijodamasi tad, kad ir kiti jos
 pavaldiniai neimtų sau pavyz-
 džio iš blaivų darbščių ir laik-
 raščių mylinčių suomių. Ru-
 sijos valdžia kaip g lėdama ima
 siaurinti Suomijos laisvę.) Vi-
 ai mažai suomių tautelė, bet
 jau turi savo laisvas mokslai-
 nes, kolegijas, universitetus,
 dienraščius, savaitraščius, mė-
 nesinius žurnalus. Ir pasekme-
 viso to yra, kad vargiai beras
 tum kita tokią mažą tautą tiek
 augštai pakilusią kultūriškai
 ir ekonomiškai. Suomiams ne-
 reikėjo jieskoti laimės po sve-
 timus kraštus; jie buna laimin-
 gais ir savo tėvynėje. Kaip
 tai norėtųsi carui turėti tautas,
 tokias nebyles, kurios netur-
 nei mokslinių, nei knygynų,
 nei laikraščių, kaip va ir lie-
 tuviai, totoriai, gruznai ir ki-
 tos jiems panašios tautelės!
 Bet nie to negali padaryti su
 suomiais, kurie savo dvasiškę
 ir protišką stiprybę ima ne iš
 kardų ir brauningų, bet laik-
 raščių ir mokyklų.

Apšvietimas yra puikiausias
 žmogaus ginklas: Neapšvie-
 tusių, kaip tautos, taip ir pa-
 skirų žmonių niekas jų neguo-
 doja; kur tik jie neitų, nors ir
 kiauariai šį pasaulį, visur jie
 bus išjuokti ir paniekinti.

Lietuviams kaip tik šito vis-
 ko pilninteliai stokuoja. Męs
 negalim būti laimingais, kur
 tik neitumėm. Tiesa, kad
 mums šiandien daug kas dar
 nepasiekta, kaip va, kad ir
 mokslinės: neseniai atbudusi
 mūsų tauta dar labai silpnai
 stovi iš ekonomiškos pusės.
 Bet yra vienas dalykas, kas
 nedovanotinai mūsų apieistas
 — tai laikraščiai. Jeigu męs
 ikišiol dar neturim dienraščio,
 tai reikia kaltint vienintelį
 mūsų nerangumą!

Jau ir „Saulės“ skaitytojai
 atjaučia, kad tankesni laikra-
 čiai mums reikalingi; kaip ir
 kiekvienam žmogui reikalin-
 gos akys, taip tautai — dienra-
 štis: tauta be dienraščio, tai yt
 aklas žmogus, negali gerai at-
 likti savo kasdieninių reikalų.

Nors ir turim visokios rū-
 šies savaitraščių, mėnesinių ir
 pašaipos „Dagių“ su „Dilgė-
 lėmis“, bet tie visi anaipol ne
 užvaduoja mums reikalingojo
 dienraščio vertės: Rods kai-
 kurie mūsų laikraščiai ir gana
 geri, bet ką tai gali jie reikšti,

kada negali užganėdinti bė-
 gančiųjų mūsų gyvenimo rei-
 kalų; besivaikydami paskui
 dienraščio poziciją ir patįs nu-
 stoja vertės: nei dienraštis nei
 geras savaitinis, nei mėnesinis
 žurnalas. Mūsų laikraštėje
 viską randi, yt žydo kromelijų,
 tik tas viskas neužganėdina
 skaitytojus. Beveik didesnė
 pusė mūsų laikraščių užimta
 perspaudintomis iš Lietuvos
 laikraščų žiniomis, kurios iš-
 skiriant kelias, buna labai pa-
 senusios arba be vertės. Rasi-
 me ir svarbesnių žinučių, bet
 jos beveik visos pasenusios,
 skaitytojui senai girdėtos iš
 kitų laikraščių, ar laiškų ir
 kalbų. Taip gi yra ir straips-
 nių gana rimtų: iš medicinos,
 higienos, istorijos ir kito-
 kų sričių. Bet kas iš to, kad
 skaitytojas minė jų nesugau-
 do: 3 minučių skaitymo straipsnis
 kartais tęsiasi per 5-6 nune-
 rius. Skaitytojas arba visai
 ueskaito, laukia pakol išeis
 knygutė formoj, arba renka
 numerius ir vėliaus perskaito.
 Tokiu budu, skaitytojui belie-
 ka... apgarsinimai, kur Jonas
 pajiesko sau Marikės ar Mg
 dutes, arba kitokios įvairios
 šukšlės, kurių pilna mūsų
 lietuviškuose laikraščiuose,
 kaip va „straipsniai“ medika-
 iškų institutų, su prizadėji-
 mais per laiškus išgydyti net
 neišgydomas ligas. Ir taip,
 lietuviški laikraščiai rašo vis-
 ką ir ant galo nieko!..

Ar įstabu tad, kad mūsų
 žmonės nelabai noria stv-riasi
 skaitymo. Bene tik d džioji
 priezastis atšalimo visuomenės
 prie kultūrinų darbų — tai ap-
 tik neitumėm. Tiesa, kad
 gailėtina žemas stovis mūsų
 laikraštijos. Savaitraštis turi
 atsakyti savo laikui ir uždvi-
 niui, panašiai kitų tautų žur-
 nalams, kur publikuojasi pia-
 ti gyvenimo kronika ir greta
 šito skaitytojas juose randa
 subrendusių raštų pasiskaity-
 mu, ne veltui sunaudodamas
 likusį nuo darbo laiką. Rei-
 kia rasti savaitraščiuose įvairi
 pamokiuimai, apiūanti visas
 gyvenimo ydas; reikia apysa-
 kų, eilių, iš istorijos straipnių
 ir įvairių mokslo dalykėlių,
 kurie dažniausiai būgūsi ta-
 me pačiame numeryj, daugiau-
 siai jau kad trauktūsi per 3-
 4 nr., kur žmogus rastų dvi-
 sišką maistą ir mokytoją savo
 gyvenime. Bet neturint dien-
 raščio, męs negalim padaryt
 geresniais savo savaitraščių.

Dienraščio užlėjimas pada-
 rytu mūsų raštijoje permains,
 paliusuočių savaitraščius nuo
 bergždžio ir kartais visai be-
 reikalingo balasto — susenėju-

sių žinių, ar tom panašų šiukš-
 lių, kurios dienraštėje tinka, o
 savaitraštėje — ne. Išigiję dien-
 raštį męs išsyk jaustumės at-
 sistoję ant naujos dirvos kul-
 turoje ir net pramonėj.

Šiandien lietuviški pramo-
 nininkai — nuskurdę ir da-
 žniausiai bankrutija; tik vieni
 smukliuinkai dar užsilaiko,
 nes toji pramonė mat užvis
 mažiaus reikalauja mokslo,
 patyrimo ir praktikos: ir kvai-
 liausis pataiko į stiklą inpilt!..
 O kitos pramonijos šokos, nors
 būtų ir geriausios, lietuvių ne-
 interesuoja, kadangi mus pramo-
 nininkai dažnai nustumka.
 prakišdami sunkiai uždirtus
 skatikus. Lietuviams daug
 trūksta mokslo ir praktikos
 pramonijoje, taip gi susipaži-
 nimo su šios šalies reikalais.
 Bet reikia neužmiršti, kad nors
 geriausias pramonininkas, no-
 rėdamas užsiimti pramonė
 nesuprasdamas vietinių gyven-
 tojų kalbos ir literatūros, iš
 kur jis gali teisingų žinių pa-
 siseinti, iš kur teisingą, gerą
 ir atsakantį prekę (tavorą)
 gaut. Pakol jis per ypatus
 dais, jo pramonė jau menką
 nuosimtį beišduos, ir dažniau-
 sias bus apsuiktas, apviltas, turės
 bankrutyt, pralaimėjęs visą sa-
 vo turtą. O apie konkurencij-
 ų, kuri dažniausiai reikia va-
 ryt, tai lietuviui nebėra nei
 kalbos, kadangi švedai, lenkai,
 vokiečiai, žydai ir kiti yra
 daug gabesni pramonėj, ir tu-
 ri praktišką, jie viską daro per
 savuosius ir su savaisiais; kur
 vienas neingali, tai kiti jam
 gelbes. Jie turi plačią savąją
 literatūrą, ypač dienraščius,
 kurie suteikia teisingas ir at-
 kančias žinias: kur teisingau-
 ir pigiau gaunamos prekės
 (tavorai), kokis yra kasdien
 pramonės kursas. Tai gi ma-
 tom, kad be mokslo, praktikos
 ir dienraščių męs negalime to-
 li nueiti. Daugumas lietuvių
 pertat ir tampa aukomis mūsų
 visų nerangumo, tampa sumin-
 ti kiti, dėl-i nekultūriškumo.
 Ir dienraštis labai ir labai pri-
 sidėtų prie pakelimo pramo-
 nės. Daugumas, azuot pini-
 gus laikyti bankose, užsiimtų
 pramonė, kur savo turteliui
 rastu šimteriopus nuosimčius
 ir lengvosoj gyvenimj, vieton
 dabartinės nuoskaudos, kurią
 nevienu prisėina karčiai ap-
 verkti, prakišus per nešman-
 ymų daugelio metu sunkiai už-
 dirtus skatikus...

Manau, kad ne vienas pa-
 juto džiaugsmą, kaip šiemet
 laikraštinių suvažiavime
 Brooklyn'e, N. Y. tapo svars-
 tyta dienraščio reikalingumas

Štai „Lietuvos“ 27 nr. Lietu-
 vių Spaudos Drangijos pirmi-
 ninkas, p. Olševskis paduoda
 smulkius išrokavimus. Dien-
 raštis, tokio formato, kaip
 „Lietuva“, bet nuo dviejų la-
 pų kštusios \$160 ant dienos,
 ir reikią turēt 20,000 skaityto-
 jų, su prenumerata metams \$5.
 Nors tas išrokavimas gali but
 perdėtas, bet vienok ne pertoli
 ir nuo teisybės. Reikia pa-
 sakyti, kad ir prenumerata bu-
 ty jam nebrangi, bent spren-
 džiant palei mūsų šiandieni-
 nius savaitraščius. p. Olšev-
 skis abejoja begu tik rasis pil-
 nas tokis skaičius dienraščio
 palaikytojų. Todėl, kad ne-
 tapti suvedžiotais ir nereiktų
 sustot pradėjus leisti dienra-
 štis, jis paduoda sumanymą,
 kad vieton parašus rinkt ant
 tam paskirtų kuponų (kaip
 buvo nutarta laikraštinių su-
 važiavime), prisitųtų kiek
 vienas po 3 dol. prenumeratos
 ir gaus iš redakcijos kvitą. Už
 metų laiko, jei susirinks 10.
 000 tokių skaitytojų, tai dien-
 raštis pradės eiti ir už tuos \$3
 bus siuntinėjamas skaityto-
 jams per 8 mėnesius. O jeigu
 neatsirastų atsakantis skai-
 čius dienraščio palaikytojų,
 tai už metų laiko bus grąžina-
 ma tie 3 dol. knygomis, pasi-
 renkant iš katalogų, kokios
 kam patinka. Taigi skaitytojai
 bus renkama su pagalba ku-
 ponų, bet tik tie bus geri, su
 kuriais bus prisitūsta 3 dol.

p. Olševskio abejojimai ant
 vienų tik parašų yra teisingi,
 nes labai lengvai gali tas at-
 tikt, kad daugelis bent po ke-
 lis kuponus prisitųs, vienok iš
 jų nebus galima gaut dienra-
 ščio palaikymui pinigų. Pre-
 numeratos rinkimas pirma li-
 ko gana praktiškas ir teisin-
 gas budas: jis užtikrintų lei-
 dėjus ir apsaugotų nuo nuos-
 tolių. Tik prenumeratoriams
 gražinti knygomis, rodos būtų
 per daug biznieriška.

Bet galima dar būtų p. Ol-
 ševskio sumanymui užmesti,
 kad jis per daug nori surinkti
 skaitytojų. Jeigu uorēt iš-
 pat pradžių jau gaut 10,000
 prenumeratorių, tai vargiai bu-
 tų galima mums kada-nors
 dienraščio susilaukti. Reikia
 atmint, kad lietuviai nepratę
 pirkti katės maiš, nors ir visi
 sakyty, kad ten auksas. O jei
 kas parodyty gyvą katę ir dar
 duotų pačiupinėti, ir sakyty:
 kaip nupirksi, purnėšus namon
 pavirs į auksą, tai ne vienas
 panorės tapti bagotu... O
 čia dar kaip tyčia kalbama,
 kad neišinant dienraščiu bus
 sugrąžinta už įmokėtus pini-

gus kokiomis ten knygomis
 (Man rodos, kad čionai suma-
 nytojai turėję būtų zadėti ne-
 tik sugrąžinti gyvus pinigus,
 bet dar ir priaugusius nuo jų
 nuosimčius, tai tada bent dau-
 gumai bus godu pasipelnit!..)
 Vel gi daugelis abejoja: kas-
 zin kas čia bus per laikraštis,
 gal koks bedieviškas, laisva-
 maniškas, vieni bijos, kad ne-
 būtų „cicilistiškas“, kiti — kad
 nebūtų „buržuaziškoje“ dva-
 sioj rėdomas (ak pas mus pil-
 na ligonij!) ir tt. Reikia nepa-
 miršt, kad lietuvių visuomenė,
 kaip tik atbudus tautiškai, pa-
 sidalino į partijas ir partijėles,
 svyrinėjęs pagitėjųj intek-
 me; dar rasis daugumas ir to-
 kių, net ir iš inteligentų vadi-
 namųjų, kurie netik patįs ne-
 siųs prenumeratos, bet dar ki-
 tus atkalbinės: kad dar paspė-
 užsisakyti kaip pradės eiti, da-
 bar nežinia kokioj dvasioj bus
 rėdomas, ir tt....

Todėl tai labai abejotina
 laukti gimstant dienraščio su
 tokiu dideliu skaitytojų kon-
 tingentu. Man rodos geriausias
 budas dienraščio vykdymui,
 tai neaplenkti jokių kelių ir
 nesibaidyt iškasčių. Galima
 būtų panaudoti tie patįs ir ku-
 ponėliai, kuriuos išsiuntinėjant
 paaiškinti, kad geriausiai sy-
 kiu prisitūsti ir pinigus — 3 dol.
 paturėjimui dienraščio; bet
 kas tuom tarpu nenori siųst
 pinigus, gali siųst ir vieną pa-
 rašą, — tik reikia pridėti nuo
 kada ir kokius laikraščius
 — kaito. Tokiu budu bus gali-
 ma suimt visuomenės mintis ir
 apsvartyt, kurios pakraipos
 žmonės tikrai supranta dien-
 raščio reikalingumą ir naudą;
 tada nebus sunku atspēt, kiek
 rastūsi dienraščio palaikytojų;
 ir jei tik neabejotinas skaičius
 pasirodo, pradėti leist neatsi-
 zvelgiant, kiek kuponų su pre-
 numerata bus surinkta.

Atsiliepkit iš visuomenės su
 geresniais išvedimais, jei juos
 turite. Bet dienraščio klau-
 simo nebepadėkit į ilgą stalčių.
 P. D. Papartis.

Parapijos laimėta byla.

Scranton, Pa. — Pranešu vi-
 vos Amerikos lietuviams link-
 smą naujieną, kad vyskupas
 Hoban ir vėlei pralošė bylą su
 Scranton'o parapijonimis.
 Pensylvanijos augsčiausias
 teismas išdavė nuosprendį 1 d.
 liepos, kad vyskupas Hoban
 visiškai nieko neturi prie lie-
 tuviškos šv. Juozapo bažny-
 čios.

Teismas galutinai pripažino, kas davė pinigų minėtos bažnyčios statymui, tų ir turi būti savastis. Bažnyčia tapo atidaryta 5 d. liepos su iškilme. Varpai skambino daugiau kaip pusvalandį, lyg tyčia, kad gilžinti vyskupo ausis, vėliaus tapo išneštos pas bažnyčios duris lauke. Žmonės, išgirde varpų balsą, taip senai negirdėta, skubiai rinkosi iš visų pusių prie bažnyčios: vieni džiaugėsi, kiti suklaupę poteriavo, o tretis,—patįs jau tie kvailiausi kun. Kuro apjaktinti, keikė susiriesdami, kad ne jų kunigėlis su vyskupu Hobanu išlošė bylą.

Teismas, prie savo nuosprendžio pridūrė dar vieną juokingą išlygą—vyskupas turi butinai ir po bausme, atimti nuo minėtos bažnyčios savo uždėtą prakėkimą.

Dabar scrantoniečiai turi gražią murinę bažnyčią, tikrai savo nuosavybę! Jeigu kur rastųsi geras, katalikiškas kunigas, taip gi ir vargonininkas, meldžiu atsišaukti ant šio parapijos prezidento adresu: Jonas Aponas, 223 W. Market st. Scranton, Pa.

J. Petrikys.

PERŽVALGA.

**** Nejaugi!** „Saltinio“ 26 nr. kun. Pr. Bučys (kuris vėl pradėjo abejojantius nuo bedievystės gelbėti) atsako savo korespondentui p. Tiesos Jieskotojui apie atilaidus. Šis žmogus klausias: ką reiškė seniau pardavinėjimas už pinigus atilaidų, kuriais atilaidų pirkėjas net iš kalno galėjo save nusibaltinti nuo žmogūdystės, da tik rengiamos papildyti. Kun. Bučys atsako, kad apie tokią atilaidais pirklystę istoriją meluojanti ir tik gymnazijosna eidami vaikiniai prisiklausą tokių niekų.

Kad kunigui Bučiai intikus, prisieis žmonijai pertaisyti istorija ir gymnazijos. Jeigu j tai kun. B. tikėtų, tai jis būtų didžiausias iš tikinčiųjų pasaulij.

**** Atsišaukimas į neesantią sąžinę.** „Tėvynės“ 29 nr. p. Žemaičių Antanas apud drungnum jausmu kalba apie didelį T. M. D. atliktą darbą—išleidimą velionio Dr. Kudirkos rinktinių raštų ir paskui su išmėtinėjimu atsikreipia į tuos; kurie—na, štai į kuriuos: „Bet kaip išdrįsite ištiest savo rankas prie didelės kruvos tų dailių raštų jųs, kurie kėlėte riaušes Tėv. Myl. Dr-tėje su mieriu ją pakrikdyti ir užkenkti išleidimui V. Kudirkos raštų? Jūs, kurie metėte purvais į besistengiančius Kudirkos raštų išleidime ir pastatyme ant tikrų ir tvirtų pamatų šios T. M. D-jos? Gėda jums?“

p. Ž. A. bereikalo jieško sąžinės pas tuos, kurie jos vieton išplėtojo taip vadinamą „susipratimą“. Tas „susipratimas“ leido jiems net ir tokią taktiką nutarti: „rašyties į visokias draugijas ir krikdyti. Kai iškriks, tai kurie mums prielankūs, prisidės prie mūsų partijos, o kurie nenorės prisidėti—po velnių su jais!“... Faktas!

**** Amatų mokykla.** D ro Šliupo pakeltas balsas—„mokinimės amatų“ iššaukė dar platenę mintį. „Lietuvos“ 28 nr. p. K. J. praneša, jog Chincaginė „Aušros“ draugijos kuopa nutarusi įrengti lietuviams amatų mokyklą, kurioje ikikol busi mokinama dailydijos ir stalūdailės amato. Kaip kas busimam mokyklai jau deda pinigų, kiti paaukoją instrumentus.

Sumanymas yra taip svarbus, kad bereikalingi būtų kokie komentarai. Lietuviams amatai reikalingi nevien dėlto, kad gavus 5-6 sykius daugiau algos už prastą darbininką, bet ir dėlto, kad prasilavinę ir pagrįžę tėvynės lietuviai dikčiai padės pakylėti Lietuvos rankadaile ir pramoniją. Be abejonės atsiras ginčivinkų. Bet chincagiečiai neprivalytų jų atsižvelgt.

**** Nulaužė katalikų vyskupui ragus.** Kitoje vietoje yra pranešimas iš Scranton, Pa., jog tenykščiai lietuviai parapijonis laimėjo bylą su vyskupu ir atgavo savo bažnyčią. Teismas pripažino bažnyčią savastim tų žmonių, kurie ją pastatė. Nėgana to, teismas da paliepęs vyskupui Hobanui, kad jis nuimtų nuo bažnyčios uždėtą iškeikimą, kuris mat lyginasi boykotui, todėl Amerikos įstatimdarvijos dvasiai priešingas. Scrantoniečiai lietuviai to tik ir laukę. Pas juos jau yra planas inkurti parapiją vyskupo nesuvaržytą; girdėtis, kad vienas lietuvis kunigas jau senai jiems prizadėjęs klebonaut, nežiurint ant vyskupo interdiktų.

Šitos bylos išeiğa, scrantoniečiams lešavusi \$15,000, turės ateityje didelę svarbą. Dabar yra duota pavyzdys visiems lietuviams, kad galima savo bažnyčias atimti nuo vyskupo ir parapijose prašalinti kunigėlių sauvaliavimą su žmonių laisve ir pinigais. Gal dabar ir shenandoriečių parapijonų byla paims geresnę pakraipą. Ir, kaip lenkų „Stražas“ rašo, nors vyskupas Hoban bandas teismui pasipriešinti ir nenuminti nuo scrantoniečių bažnyčios savo prakeikimo, tai tuomni jis Rymo politikai nieko nelaimės; greičiau jis tik tuom paleis vandenį malonui lenkų neprigulmingų (nezalieznikų), kurių vyskupas Hodur jau senai tyko lietuvių tarpe tverti neprigulmingas Rymui parapijas.

**** Dvasiška L. S. S. kas tracija.** „Kovos“ 29 nr. yra įnešimas p. J. Pruselaičio (ir tas įnešimas Veikiamojo Komiteto, regis vienbalsiai, priimtas...): surinkti žinias, kokius kas iš sąjungiečių kuopose skaito laikraščius—pavyzdin „Vienybę Lietuvosninkų“, „Lietuvą“ ir kit. Reikalinga esą dėl šių dalykų: 1) patyrimui dvasiško spėkų, 2) dažnojiimui kiek socialistai medžiagiškai prisideda prie palaikymo priešingų jų principams raštų...

Aišku, kad visi tie, kurie skaito kokį-nors amerikiečių lietuvių laikraštį, „Kovos“, bus toje statistikoje paskaitomi už socializmo priešų

rėmėjus, bus per „drangiškus pasikalbėjimus“ raginami kitus laikraščius mesti skaičius, etc.

Lygiai taip ir mūsų „Žvaigždė“, „Drangas“ ir kiti kunigų organai dvasiškai kastruoja (atima lytį) savo tikinčiuosius. Tas pats fanatizmas veda ir kunigus ir mūsų „veikiamuosius komitetus“; tik vieni užtveria nuo žmonių visokius laikraščius, kad pasitarnauti politikai Romos, o kiti kad ant vargdienių darbininkų sprando sėdėti kaip „socializmo religijos“ apaštalamis ir iš jų prakaituotų skatikėlių pasidaryti sau biznį. Šuo daugiau bus neskaitančių kitokių laikraščių kaip „Kova“, tuo daugiau bus „dvasiško spėkų“. Žinoma, su tokiais tada galima daryti, ką „komitetai“ norės.

**** Tėv. Myl. Dr-stė** nutarė išleisti p. J. Gabrio sutaisytą veikalą „Prie Gruenvaldo (Zalgirio)“. Bus tai nemaža knyga, iliustruota istoriškais piešiniais-paveikslais, surankiotais iš Karaliaučiaus, Berlino ir kit. knygynų. Jos išleidimui jau atidaryta aukos, kurias priima T. M. D. centro valdyba.

**** „Tėvynės“ lozungas.** Mums puolė domon naujos „Tėvynės“ redakcijos lozungas. 29 nr. redaktorius atsakymuose skaitome: „K. A. Stravinsk. Labai gerai, bet mums jokios partijos nerupi; gali jų but tukstančiai, gail nelikt nei vienos. Kur partijos yra gerbiamos, ten žmoni ja doriškai nupuolusi“.

Ypač paskutinis sakiny apibriežia redakcijos pasauležvalgą, kuri toli nuo partizanizmo, ir gal net... per labai toli.

IŠ VISUR.

× Barcelonos mieste, išsėdant iš traukinio ispanų ministrų pirmininkui Antonio Maura, pribėgo prie jo žmogus ir paleido tris šuvius. Bet vos vieva kulka pataikė kojon. Sovėjas suimtas prisizino esąs vietinis gyventojas Manuel Posa, vienas iš dabartinės ispanų valdžios priešų.

× Madride, ispanų sostapilės kalėjime iškilo rustus kalinių maištas. Tris valandas kareiviai laikė apgulę kalėjimą, iki šaudymais inbaidė sukilėlius ir įvedė tvarką.

× Berline, vokiečių policija susekė slaptą mormonų (daugpaty-tę skeibiančių) sektos susirinkimą ir visus areštavo. Paskiaus leido per šerengą, kuris vokiečiai, da prigrasė cype ir paleido, o 21 svetimtančių misionierių valdžia išvarė už Vokietijos sienų į Sveicariją.

Jau 1903 m. Vokietijoje mormonizmas buvo uždraustas, kaip demoralizuojanti šeimynišką gyvenimą sekta. Vienok iki šiol pas vokiečius mormonų pasekėjai neišnyko. Da ir dabar skaitoma į 8000 sąnarių.

Iš Lietuvos.

Vilnius. *Vilniaus Lietuvių Dvikelės Mokyklos* mokiniamis stojantiems vidurinėm mokyklon (gymnazijon) pradėta rinkti pinigai stipendijon. Pradžią padarė dr. A. Sketeris. Surinkta jau 54 r. 50 k. Ankotojams reikėtų neužmiršti tos vienintelės Vilniuje lietuviškos mokyklos. Vra tai svarbi įstaiga.

Simnas, Suv. gub. Šių metų pradžioje tris gerai pasiturintis ukininkai, Jon. Tuinila iš Kalesninkų, Jonas Slavėnas iš Karalėnkų ir Nikodemus Čerkanas iš Simno, apskundė Simno krautuvninkus—Gudelvičių ir Ambraziejų, buk jie laiką valdžios uždraustus raštus, proklamacijąs, buk gabeną iš užsienio sprogstančią medžiagą, buk ketinę juos sudeginti ir t. t. „Starša“ padarė kratą, išvartė visus kampos, išdraskė visus rakandus, bet nieko valdžiai priešingo nerado. Vienok, užėmęs Gudlevičių, jo sunų 17 metų vyruką ir Ambraziejų, uždarė juos kalėjiman. Iš laikės apie 2 savaites Simne, nuvarė juos į Kalvariją ir atidavė tardytojui. Tardytojas norėjo paleisti, bet skundikai statė liudininkus ir visokius niekus plepėjo. Galų gale jų šmeižimai visgi išėjo eikštėn. Žmonės liko pripažinti nekaltais ir paliausuoti. Tik išsėdėjo kalėjime beveik po 3 mėn. Nukentėjusieji išdavičius apskundė prokurorui. Ar kas bus, pamatysime.

A. B-rs.

Pakuonis. *Stebulingas vaistas prieš perkuniją.* Mūsų sodžiuoj gyvena sena davatkėlė. Ji yra gavusi iš vieno kunigo šventą varpelį, kurs esąs parvežtas iš Rymo nuo popėžiaus. Šis varpelis turi galybę apsaugoti nuo audrų ir perkunijų. Kada perkunija pakyla, tai ta mergelė sk mbiudama apina aplink namą ir rami, kad perkunija nubaidė, eina sau gulti. Ar tai ne stebuklas?

— Per atilaidus birželio 13 d. čia iškil. didelės muštynės. Vienam perdurė pečius iki plaučių, o kitą smarkiai sumušė—abejotina, ar išliks abu gyvi. Lengvai sužeistų labai daug. Tai tau ir atilaidai!

Tas-pats.

Buda, Vilkav. pov. Gizų apygardoje ir kituose aplinkiniuose valsčiuose valkiojasi beprotis žmogus Daubara. Taip, birželio 15 d. jis atvyko pas Vencių Budoj ir prisitakęs nupjovė kumelėi liežuvį. Kumelė jauna, vertės 90-100 rub. Beprotį pagavo ir pasodino kalėjiman. Taipgi ant kelio jis pasigavo moteriškę, parsimušė ant žemės ir buvo besitaisąs pauti ir jai liežuvį, bet pamatė vyrą ir atėmė. Girdėt ir daugiau gana gerų štukų pridurbės.

Vylautas.

Papilė. *Nelaimingas atsitikimas.* Kušmano gariciamaluone sunkiai sužeistas mašinos darbininkas Antanas Čiapasas, birželio 13 d. pasimirė. Paliko našlę su vaikais be skatiko.

Sivėjas.

Gruzdžiai, Šiaulių p. v. *Sudegė nuo pypkės, 80 metų* seniukas J. Dargizas užsikaręs pypkę užmigo, užsidėgė visi drabuziai ir pats Dargizas baisiai apdegęs mirė.

Mat. R-us.

— Birželio 13 d. urėdunikas darė pas J. K. kratą. Buvo nurodyta, kad jis slapta pardavinėja degtinę. Tuo laikui pas K. buvo susirinkę svečiai. Seimininkas per daug įsikarščiavusį urėdiniuką, pagriebęs už apykaklės, gerokai apstumdė ir, sulaužęs kardą, išmetė pro duris.

Vakarų vėjas.

Gruzdžiai, Šiaulių pav. Lėdai. Luponius, Jurgaičius, Moniusius ir Normančius apilankė gegužės 23 ir 30 d. ir birželio 1 d. lėdai, išmušė visų tų kaimų javus.

Mat. R-us.

Debeikiai, Uk. pav. Nėtoli nuo bažnyčios stato namą, kuriame bus intaisyta arbatinė, skaitykla, darys lietuviškos vakarus ir žada intaisyti bendrovės krautuvej. Ponai Venclavovičienėi, kuri stato tą namą, debeikiečiai tarią širdingą ačiū už prielankumą ir pasidarbaviną žmonių labui.

Tautietis.

Salakas ir jo apielinkė, Zarasų pav. Salako parapija didelė ir žmonių daug, bet gerų tautiečių mažą. Jaunuomenė ir suaugusieji, kurie stipresni, vasarą einą uždarbiauti į Rusiją ir tenai labai ištvirksta. Namie pasilieka tik seni, mazi ir moteris. Žinoma, lauką dirba ne kaip, ukis apileistas. Iš Rusijos retai kas parsineša pinigų, o jėgu ir parsineša kiek, tai pasiskubina smokleje palikti. Vargas ir tamsybė ne špaskayta. Laikraščių skaityti nenori. Į vienasėdijas skirstytis nei nesvajoja.

„Traviato“.

Pasvalys. Mūsų apylinkėj labai mažai kas iš jaunimo skaito laikraščius. Paklausi, dėlko neskaitote, dauguma atsako: klebono bijome, bedieviais vadina.

Užtai girtuoklybė pas mus bujoja. Pasvalyėj yra 15 aludžių, 1 monopolis, 1 traktieris.

— Nesenai čia buvo vakaras. Bijodami, kad taip, kaip pernai, klebonas vėl neiškeiktų lošikų, vakaro įrengėjai šiemet išgavo pavelijimą ir iš klebono.

— Lietaus nėra. Javai baidgia džiuti. Ukininkai nelinksmi. Surinko ir mišioms 20 rublių, bet lietaus kaip nėra, taip nėra... Jau lįja...

— Nors visose parapijose aplink gieda tikrai lietuviškai, bet pas mus Pasvalyėj klebonas Banys tokį giedojimą skaito bedievišku.

A. Akuotėlis.

Eiriogala, Kauno pav. Gegužės 30 d. Pakarkleje p. Veverkis surengė gegužynę. Nėrėjo sutaiyti šeimynišką muzikališkai-vokališkai-teatrallišką vakarėlį. Špraninkas liepė antstoliui nedaleisti sceniško vaizdelio vaidyti. Paliko tiktai eilivimas ir dainos, bet kada sulaukus vakaro uždainavo ant scenos choras, tai ir to tvarkadariai nelaido,—anot jų, jei ant scenos dainuoja, tai jau ir teatras.

Sceną prisiejo apleisti; eilių taipgi nebuvo, nes ir prie jų kibo policija, nežiurint ant ispraukio leidimo. Jeigu da pažymėsiu, kad vakaras buvo surengtas be apmokamo inėjimo, tai bus viems aišku, kaip suvaldiškai elgėsi policija. Užsibaigė vakaras dainomis, šokiais ir skrajojančia krasa.

Gaila trauso ir žygio netiktai rengėjų, bet ir Čekiskė choro.

Be degtinės ir alaus gegužinėje taipgi neapsiejo, nors ir prieštaravo tam kai kurie rengėjai. Kadagi galės mūsų lietuvių savo pa-iliuksmiimus atlikti be degtinės?

Reikia pažymėti, jog tą pačią dieną Eiriogalos istautėję lietuviai, „ponais“ vadinami, prie kurių prisidėjo ir lietuvis valsčiaus raštininkas Baltaragis, surengė šale Eiriogalos kitą gegužinę rusiškalenkiską.

„Škausmas“.

Redžionių kaimas (Južintų val., Ezer. pav.). 1909 m. Redžionių kaimas nutarė skirtis į vienasėdijas. Atvažiavo matininkas, padarė planą ir parodė usininkams ant plano jų vienasėdijas. Ukiniukai ant visko sutiko ir paskyrė bausmę, jeigu kas norėtų atsimesti. Bet kada išėjo laukus ir pradėjo žemę rėžyti, tai toks pakilo riksmas, kad sunku buvo viską ir suklausyti: vieni rėkia, kad blogi žemė, kiti, kad bala, tretis, kad permažai jiems ir t. t. Katrie turėjo geresnę gerklę ir mokėjo rusiškai, tai jie urėkė kitus ir gavo daugiau geresnės žemės. (Matininkas lietuviškai nemokėjo) Išpradžių nuskrūstieji buvo apmė, bet dabartės vėla subruodo, padavė prašymą komisijai kuri prizadėjo atsiusti kitą matininką. Jeigu ir kitas matininkas juos nuskrūstaitai jie ketina visai nesiakstyti. Butų gail.

V. Kvietkėlis.

Benadiktava, Panev. pav. Gegužės 29 d. perkunija u mušė keturius arklus ir žmones negyvai. Du gi žmonės smarkiai sužeisti.

Beržvalkietis.

Subačius, Ukmergės pav. Birželio 7 d. „Šviesos“ draugijos buvo surengta gegužinė. Nors diena ir šalta buvo, jaunimo susirinko gerokai. Pažadėme, pašokome, grašpraleidome laiką ir linksmą grįzome namo. Girtų vi nebuvo. Užtai po miestelio, išaiškėjo urėdnikas ir sušaukė tuos, kurie dalyvėgegužinėje.

Alkanas.

Kuginai, Papilio par. Panevėž. pav. Birželio 8 d. čia policija, sisinga bedarbių J. Eads How, įvardu „milijoni to“, iš St. Lou baidė susaukti tingus, kuriuos vė leidimo, sal dabar bedar

IS LA...
Ventos-Dr...
Bedarbė. l...
Igaunų mi...
Kellausant...
Liet. Soci...
IŠ AME...
Kiek Wasl...
Balmė prie...
dabar bedar

buryj, pradžioje rugpjūčio mėnesio ir aptarti ka-nors svarbesnio.

T. M. D. nariai su nekantrybe laukia Kudirkos raštų; daugumas net apgailestauja, kad ilgai neprisiuonia, sako, dabar būtų labai patogus laikas, nuėjus į girią, atsisedus po medžiu, pasiskaityti.

Waterburio lietuvis.

Kingston, Pa. Šis miestelis apgyventas lietuviais ir lenkais. Yra keletas ir šiaip slavų, kaip va rusinų.

Sustojus anglių kasyklėse darbams nuo 1-mos liepos daug išvažinėjo. Likusieji, kurie ir geriau pasilaiko, ne visi užsima laikraščiu ar kokių knygelių pasiskaitymu; daugelis matyt bijosi palikti laisvais, nes tokių ir gspadienės nebemyli, kurios pačios tamsutės, kaip tabokas raga. Daugiausiai lietuviai praleidžia laiką smuklėse. Su tokiomis bėda ir policistams. Štai keletas dienų atgal, susivaidijus smuklėje lenkams, kiti jau šaukėsi pagalbą policistus. Žinoma, kaltininkas buvo paimtas ir vedėsi į šaltąją pramigdyt; bet gi jo draugų nemiegota: dasiviję policistą taip baisiai sumuše, kad ant rytojaus policistas tapo nugaubtas ligonbutinį į Wilkes-Barre. Tadien atrastas pirmasis peštukas. Žinoma, atsirai ir visi. Girties mat buna ir jurės sulyg kelių. Ir kada pas mus pasiliaus girtuoklystė!

Beje, pas mus Kingstone inėjo madon teismai tarpe moterų už liežuvius, o dar dažniau—meilės reikaluose! Daugiausiai bylinejasi dievotos moterėles. Bylių žinoma, prisiėma maža, tik ranką pakelti. Jeigu prieš kryžių reiktų prisiekti, tai mažiau gautų neteisungų liudininkų. O dabar kai siekia rankos pakelti mu, tai už „skunerį“ liudytų, kiek tik nori.

Teisėjams tik to ir reikia. *Kingstono mažiukas*

Lawrence, Mass. Nuo 14tos liepos vel pradėjo vietiniai fabriškai veikliau dirbti, todėl ir kurie buvo išvažinėję kitur, susirašę su draugais ir atsižinoję, kad jų vietos ne užimtos, galėtų jau grįžti.

Čia labai gražus miestelis. Aplinkui žaliuoja parkaisodai, kur šiltais pavakariamsueina buriai darbininkų ir guli. Ateina čia ir lietuviai. Tik labai nepadariai atėję elgiais: nepraleidžia neuzkabine negražiais žodžiais arba ir rankomis praerinančių žmonių, ypač moteriškų.

Gėda, broliai, kad mes nieko nenuvokiam apie dorą ir visų akyse lietuvių vardą pastatom pėštukais neramuoliais.

Gailutis.

Cambridge, Mass. Liepos 17 d. kon. Krasnickas, dėlei ypatingų nesutikimų, atsiskakė pakrikštėti p. Kazlauskio vaiką. Nuvežus pas lenkų kunigą, tas pakrikštijo ir paėmęs 5 dol. dar gražiai padėkavojo.

Tokiais ir panašiais pasielgimais kon. Krasnickis taip

inpykino žmones, kad daugumas dėlei bažnytinių reikalų: krikštų, šliubų, etc. važinėja į Bostoną arba eina prie lenkų kunigo. O Cambridge'o liet. parapija serga sauslige. *A. Luputis.*

Detroit, Mich. Liepos 17 d. atsibuvo L. S. S. kuopos susirinkimas ir labai smarkios diskusijos. P. M. Mockus labai dailiai privadžiojo faktus, kaip mūsų kunigėliai stengiasi užslopinti naujos ir laisvos dvasios judėjimą. Po tam buvo sudėta 5 dol. aukų kankiniams, kuriuos per „Kovą“ pasiūsta bus į Rusiją. Ant 3 d. gruodžio nutarta rengti prakalbas ir atsiskaiti per laikraščius pajieškant kalbėtojų.

Jonas Juodaitis.

Norwood, Mass. 28 nr. „V. L.“ p. Klevelis, kad jau aprašė, tai aprašė mūsų lietuvius: ir girtuokliai ir šiokie ir tokie. Kad lietuviai mėgsta išgerti, tai tas visur ne naujiena. Bet iš kur jie ims geresnį pavyzdį? Pritariant p. K., kad girtuoklystė negiriamas dalykas, reiktų vienok pažymėti, kad nei p. Klevelis nei kiti tokie „susipratėliai“ nesistengia suteikti geršnio pavokslo mūsų tamsiems broliams; jie patįs nespjauja nei ant alaus, nei degtinės. Padedaro net mandriau. Antai vietinė D. L. K. Keistučių draugystė buvo vieną sąnarį išmetusi už priklausimą prie socialistų. (Argi ištikro taip buvo? Red.) Tas paskui sukivietė komitetą, ir karšties savo draugams išrite už penkių bačkelę, ir nusipirko jų visų balsus už alų. Mitinge nupirktieji balsai ir išteisinotų sąnarį.

Alus mat ir „susipratėliams“ geras įrankis ka-nors patept ir nuvažiuot. Kam tad visiems lietuviams badyt akis girtuoklavimui, kad mes visi juomi demoralizuojames.

Sena boba.

Vietines žinios.

— Liaudies Mokykla užpereinam utarninke turėjo savo antrą sezoninį susirinkimą. Išdirbta ateinančiai žiemai paskaitų programa. Ikišiolai penki L. M. sąnariai pasiskyrė skaitymų temas, kaip va: iš geografijos, etnografijos, darbininkų judėjimo istorijos, kultūros istorijos ir dailiosios literatūros istorijos. Dar vienas sąnarys iš Passaic'o, pasižadėjo skaityti žingeidžią seriją: „Velnio istorija“. Visos paskaitos atsibus ištisu kursu iki pavasariui 1911 m., čionai ir po apylinke.

Sekantis L. M. susirinkimas atsibus 30 d. rugpjūčio, „Vien. Liet.“ redakcijoje.

Yra projektas susinėsti su europiečiais ir čionykščiais kintų miestų inteligentais, parengti gerai apdirbtus liaudies švietimui kursus-referatus, kuriuos paskiaus koku-nors būdu atspaudzinti, kad ir T. M. D. lešomis, kurios sąnariai paskiaus gautų už dyką kas mė-

nuo po gražią moksliską knyga. — D-rė Aldona Jankauskienė ir p. V. Jankauskas perreitę nedėlią išvažiavo ant vakacijos į Scranton, Pa. Šiomis dienomis jau turėjo pargrįžti.

— Žinomas p. Vilkevičius savo krautuvej ant 112 Grand st. pardavė p. Vaideliui ir išvažiavo į Providence, Pa. Jo vietoj atidarė tokią-pat smulkmenų, knygų, muzikos ir religiškių daiktų krautuvej minėtasis Vaidelis.

— Sim. Daukanto Dram. Dr-stė tikrai nutarusi ateinančiam sezonui pirmiausiai statyti ant scenos „Blindą“.

— Pereito ketvergo vakarai lietuviai kriaučiai turėjo savo visuotinę susirinkimą, perrinkimui „walking-delegato“. Šiemet delegatavo p. J. Kuly, kuris dabar atsiskakė ir ketinas išvažiuoti bene Chicago, regis rengiasis įstoti mokyklyn. Jo vieton buvo pstatyti: Augunas, Kriaučiūnas ir Unguraitis. Didžiama balsų išrinktas Augunas.

— Pereitą nedėdienį Midos ir Dainos chorai turėjo bendrą išvažiavimą Jamaica giriose, o Apšvietos Dr-es choras—ant Cypress Hills.

— Iš Bostono atvažiavo New Yorkan neseniai užbaigęs daktarystės mokslą p. I. Stanukas. Čia jis žada prabuti 6 savaites, išlaikyti užbaigtiną kvotimą, vadinamą Post. Graduate.

— Ateinančią pėtnyčią vakare, Taut. Namo salėje atsibus Žalgirio Konferencijos užbaigiamasis susirinkimas, kurian visų dalyvavusių draugysčių delegatai yra kviečiami butinai susirinkti ir atsinešti išpuolančią dalį pinigų, padengti apvaikščiojimo lėšas.

— Didysis plosčių ir marškinių siuvelų streikas eina jau trečia savaitė ir da santaikos nesimato. Streikuoja į 75 tukstančius žmonių, kurių tarpe yra į 18 tukst. moterų (klaidingai užpereinam numerų mūsų buvo pasakyta, jog didžiama moters). Taipjuo ir cukerninkų streikas tebesitęsias. Dabar jau išėjo streikan ir Long Island, Jersey ir Yonkers cukerniose. Rodos kompanijoms prisieis riestai.

— Pereitą pėtnyčią iš Ellis Island deportavo ant 15 kos laiuv per viena dieną 240 atėbinių. Tokiu būdu sumuše visus rekordus. Aut vieno graičių laivo „Patras“ grąžinta 65 žmonės. Grąžinama dėlei įvairių priezasčių, bet paskutiniui sykiu ypač daug neįleista nuželgtų vagilių. Abelnai ateiviams Amerikon inėjimas dabar eina sunkyn. Kada pirmiausia didžiausias buvo rekordas, jog per metus grąžino 7000 žmonių, šiemet gi tik 6 mėnesių laiku grąžinta viso 10.000 žmonių!

— Pereitą nedėdienį (24 d. liepos) ant Staten Island, prie maudyklių Midland Beach visų New Yorko apylinkių lenkai apvaikštinojo

(Žr. ant 6 pusl).

Z. Lagerlef.

Jezus ir apaštalas Petras.

(Užbaiga.)

— Ir kaip gi nebedavot apie tai!—apsiliejęs sąsaramis rėkė Petras.— Lyg šiol aš mįsliuolau, kad mano užsitarnavimas pas tave ant tiek didelis, jog vardan jo gaus pamylėjimą mano pati artimiausia esybė, bet dabar aš matau jog apsirikau.

Mokytojas neramiai pažiūrėjo ant Petro, nes jis žinojo, kad jo mokinio motina buvo neverta rojiško gyvenimo. Per visą savo gyvenimą ji tikėtai ir mįslijo, kad kaip padaugint savo turtus ir visados varydavo šalin elgetas, kurie atėdavos pas jos duris maldaudami kšelio duonos. Jis taip gi žinojo, kad Petras negalėjo teisti savo motinos, kaip ir negalėjo niekaip suprast, kad jos godumas ir nemandagumas neužitarnavo rojaus. Taigi Jezus pabandė nors nuramint jį.

— Bet kodėl tu manai, šventas Petrai, kad tavo motinai patiktų su mumis?

— Ak, paliank, meldžiamasis,—nekantriai pertraukė Petras.— Lyg aš nesuprantu, kad tu tiesiai nenori išpildyt mano prašymo. Bet pasakyk, meldžiamasis, kam gi nepatiktų rojui?

— Tam!—rusčiai pratarė Jezus,—kurs nemoka linksminties linksmybe kitų ir džiangties džiangsmiais jų.

Abu nutilo ir sėdėjo užsimylinę. Jezus laukė gal Petras pats supras, kad jo motinai ne rojui vieta ir paprašy atleidimo už savo pasikarsčiavimus, o tam iš akių riedėjo sąsaras ir krūtne kilnojosi tai augštyu, tai žemyn nuo sunkių dusavimų.

Jezus matydamas, kad negalima rasti jokio budo palengvinti apaštalo sielonę, pašaukė pas save angelą ir pasiuntė jį į pragarą, liepdamas atvest apaštalo motiną.

Apaštalas didžiai nudžiugęs, pasilenkė lig-pat kojų mokytojui ir tarė:

— Aš norėčiau matyt kaip jis ją atves. Viešpats paėmė jį už rankos ir nusivedė ant augštos, skiausėsios uolos ir parodė jam žemyn, kur reikėjo gerokai pasilenkt, kad matyt pragarą.

Kada Petras pažiūrėjo ten, kur jam parodė Jezus, tai iš-yr nieko negalėjo matyt: jam rodės, kad jis žiuri gilumon begalinio, tamsaus šulinio. Bet kada jo akis šiek-tiek apsiaprato su tamsa, tai jis pamatė angelą tykiomis sparnų mosavimais besileidžiant į pragarinę.

Saulės spinduliai nešvietė pragare, bet dangiškas pasiuntinys nepamiršo pasiimt su savim iš rojaus žvakutę, ir nors prie mazos nuo žvakutės šviesės Petrai pasisekė pamatyt kas dėjos bedugnė.

Dyka vieta buvo padengta plikomis uolomis. Niekur negalima buvo užtemyt nei jokio medlio, nei žolaitės, tik vietomis, uolų tarpuose, talkšojo pilnos purvų ir klampios balos.

Tos uolos iš visų pusių buvo apkibę nusidėjėliais, lyg kad vasaros karštą dieną nupuolę nuo medžio ir pusiau pertrukę, sunokę ir saldas vaisius buna apkibę juodomis mūsemis. Jie šliaužė augštyu uolomis, bet dašliauzė iki pat viršui, ir jausdami, kad toliau nera kur bešliaužti, ištiesė rankas augštyu šaukė bairiais, žveriškais balsais; kiti gi dar tik pradėdinėjo lipt ant augštų, aštrių uolų ir susidraskę puolė žemyn, baisiausiai keikdami, bet tuojuo vel lipo augštyu, nepaisydami ant aštrių uolų, į kurias jie iki kraują susiplėšydavo savo kūną; kai kurie netekę pajėgų puolė į purvinas, juo das balas ir ten gulėjo, nes nepajėgė iš jų izeit.

Užvis labiausiai Petrą nu-tebino nesuskaitomas daugumas nuteistųjų. Bedugnė kimština mirgėjo jais ir dugnas jos rodėsi perdėm padengtas kamuojančiais kunais.

Tada bairus neramumas apėmė apaštala.

— O kaip angelas negalės atrasti mano motinos šitam buryj nusidėjėliu?—patėmijo apaštalas Kristui, neatitraukdamas akių nuo bedugnės.

Nieko jam neatsakė mokytojas, tik lyg išmetinėjančiai palingavo galva. Dabar net ir angelui netikėjo Petras.

Tuom tarpu vienas iš nusidėjėlių užtėmijo

Dievo pasiuntinį. Atsipeikejęs jis pradėjo lauzyt sau rankas ir šaukt jį garsin, beprotiaku balsu:

— Paimk mane! Paimk mane su savimi! Šitas šauksmas sutraukė visą buryj nusidėjėlių. Jie susijudino panašiai siubuojančiomis jurėms. Milijardai ranų išsitiesė pirmyn į šviesų angelo paveikslą ir iš žėdno krūtines išėjo vienas šauksmas:

— Išvesk mus iš čia! Paimk mus su savim!

Šitie nesuskaitomi balsai pasiekė net ir Kristų su apaštalu. Ir jų širdis pasidarė galvestingomis ant begalinės jų bėdos ir vargo.

Angelas vis dar lakiojo augščiau pragaro gyventojų, žiurinėdamas kur Petro motina. O juodas žmogiškų kunų burys sekė paskui jį, darydamas tuomi vieną juoda, didelį kūną.

Bet štai angelas pamatė tą, kurios buvo pasiūstas pragaran. Vieni sparnų mostelėjimo nusileido prie jos, ir y ž ubas ištraukė ją iš nerimaujančių kunų kupetos. Petras tik-tik nevertė iš džiaugsmo, pamatęs motiną angelo rankose.

— Tas bus palaimintis, kuris atves mano motiną!

Situos žodžius jis ištarė labai linksmai. Kristus uždėjo jam ant peties ranką, lyg pranešdamas nesidžiaugt pirma laiko.

Bet Petras vis džiaugėsi, apnišlydamas, kaip tai bus gerai, kada jo motina tuojaus bus su juomi rojui ir kad ji ant visados bus išliuosuota nuo baisiausių kančių, kokias kenčia nusidėjėliai pragare.

Jam buvo dar linksmiau, kada jis pamatė, kad nežurint į angelo smarkumą, tuiems iš nusidėjėlių visgi pasisekė užsikabinti už senelės ir dabar jie visi buvo nešami augštyu, ir viltis patekti sykiu su ja rojui, padaugino jų rankoms spēką laikyties.

Viso jų, tų prisikabinusių, buvo, rodą, apie dylika. Ir Petras manė, kad ištikrųjų jo motina buvo pagalba jų išsiluosavimui.

Angelui, matomai, buvo visai nesunki toji našta ir jis nei nebandė nuo jos pasiliuosuoti. Rodės, kad jis nei nejuatė sunkumo ir labai lengvai kilo augštyu, tarsi užnot šitų siubuojančių kunų, jis nešė ant rankų mazytę paukštukę. Bet staigu Petras su baimė patėmijo, kad jo motina lyg purtosi ir pati bando šiaip-taip pasiliuosuoti nuo kabaučių prie jos žmonių. Ji su piktumu atpudinėjo jų pirštus, stengėsi ištrukti nuo jų ir jie vienas paskui kitą puolė atgal, bedugnėn.

Pas apaštala ejo jų meldimai ir šaukimai, bet matomai senukė pavydėjo jiems rojau ir nenorėjo, kad kas-nors su ju t-ai pat-ktų. Ir puldami nelaimingieji bairiai keike.

Tuomet ir apaštala pradėjo prašyti motinos, kad susimylėtų ant užsikabinus jų už jos nusidėjėlių, vienok ir ant jo meldimo ji nekreipė atidzios.

Ir Petras matė, kad juo lengvesnis darėsi našulis, tuom angelui darėsi sunkiau lekti ir kalt augštyu. Baisiai šalta baimė apėmė Petros siela, palinko jam kojos ir jis be nuovokos puolė ant kelių.

Ant galo jau tik vienos rankos dar tvirtai laikėsi už senukės. Tos rankos buvo kokios tai jaunios nusidėjėles, kuri apkabinusi jomis laikėsi už kaklo ir prisiglaudusi veidu prie jos žando, meldė išgelbėti ją.

Tuom laiku angelas jau buvo taip arti prie to balkio, ant kurio stovėjo Jezus su apaštalu, kad pastarasis ištiesė rankas, kad apkabintų motiną. Bet staiga angelo sparnai nusileido ir veidas jo pasidarė tamsesnis už naktį, nes mielaširdingai bobukei pasisekė nustumti paskutinę nusidėjėlę nuo savės!

Ir tuom laiku, kada nusidėjėles kunas nu puolė ant uolingų pragarinės dugno, apaštalu aiškiai pasirėdė, jog angelas nebegalėjo toliaus nešti savo našulio: jo pajėgos susimazino; rankos, ant kurių laikė senukę, atsileido ir ji smarkiai, kaip zaibas krito žemyn, paskui žiurriai atstumtos jaunios nusidėjėles.

Pasiliuosavęs nuo našulio angelas lengvai plavėsuodamas sparnais sugrįžo rojui.

Ilgai tylėdamas žiurėjo apaštalas bedugnėn, lyg nevisai aiškiai suprasdamas, kaip galėjo taip pasielgti jo motina ir kodėl ji buda ma taip arti prie išganymo vel tapo numentatgal pragaran. Ir ant gaio supratęs dalyką gailiai suvirko.

f. Dievo pasiuntinį...
 laužyt sau rankas ir...
 ku balsu:
 — Paimk man...
 Sitas šaukamas...
 jėliu. Jie susijudino...
 jūrėms. Milijardai...
 šviesų angelo paveld...
 jo vienas šaukamas:
 — Išvesk mus iš...
 vim!
 Štie neuskaut...
 Kristų su apaštali...
 lestingomis ant beg...
 Angelas vis dar...
 gyventojų, žiurindamas...
 juodas žmogų kūn...
 darydamas tuomi vi...
 Bet štai angelas...
 pasiūstas pragaran...
 nusileido prie jos, ir...
 rimaujančių kūnų...
 verkė iš džiaugsmo...
 rankose.
 — Tas bus pal...
 motinai!
 Situos žodžius...
 Kristus uždejo...
 pranešdamas nesid...
 Bet Petras vis...
 kaip tai bus gerai, kad...
 su juomi rojų ir kad...
 suota nuo baisiaus...
 sidejeliai pragare.
 I. a) skaitymu systematiškų lekcijų iš...
 Jam buvo darbin...
 kad neūrint į ang...
 nusidėjėlių visgi pas...
 lės ir dabar jie vis...
 viltis patekti sykiu gyvenimo iškeliamuose;
 rankoms spēką laik...
 Viso jų, tur...
 apie dvylika. Ir Pet...
 jo motina buvo pag...
 Angelui, matomai...
 našta ir jis nei nebu...
 Rodės, kad jis tur...
 lengvai kilo augėtu...
 jandėi kūnų, jis nek...
 tūk. Bet staigiai...
 kur tik pasiekia:
 kad jo motina lyg...
 taip pasilinosot...
 nių. Ji su piktu...
 stengėsi ištrukti...
 tą puolė atgal, bed...
 Pas apaštali...
 bet matomai sen...
 nenorėjo, kad kas...
 puldami nelaiming...
 Tuomet ir apaš...
 nos, kad susimyl...
 nusidėjėlių, vienok...
 kreipė atidžios.
 Ir Petras mat...
 našulis, tuom ang...
 kalt augstyn. Baisi...
 ro siela, palinko...
 puolė ant kelių.
 Ant galo jau tik...
 laikėsi už sen...
 laikėsi už kaklo ir...
 žando, melde išg...
 rimus.
 Tuom laiku ang...
 to balkio, ant kur...
 lu, kad pastarasis...
 motinai. Bet staig...
 veidas jo pasidar...
 § 9. Paprastieji L. M.-klos po-ėdžiai laik...
 kutinę nusidėjė...
 Ir tuom laiku, kad...
 puolė ant uolingo...
 aiškiai pasir...
 nešti savo našulio...
 kos, ant kurių...
 smarkiai, kaip...
 riai atstumtos ja...
 Pasilium...
 plavėsuodamas...
 § 12. Turtas apverčiama: samdai butų su...
 imams ir vakarams; knygnų steigimui;
 sujudinimui įvairių lietuviškų ir svetimo...
 sulyg reikalu—kalbomis perijodiškų raš...
 ityklon,—ir abelnai pridengimui viso...
 aidų, kurie tik L. M.-klos kulturiniame...
 pasidaro.

— Sventas Petrai,—ramino jį Kristus,—
 kas galėjo mįslyt, kad tu verksi ir bėdavosi
 budamas rojų, kurian tu taip baisiai geidei
 per visą gyvenimą patekt?
 — Bet aš nežinojau, mokytojau, kad ro
 jų girdisi dejavimai nuteistųjų ant amžinos
 baumės ir kad iš čia galima matyt kentėjimus
 šitų nelaimingųjų.
 Ant Kristaus veido pasirodė gilus nera-
 mumas.
 — Noriai aš duočiau jums ramybę neap-
 sunkindamas jokiais kentėjimais,—piktai tarė
 Jėzus,—todėl tai aš ir gyvenau tarpe jų ir
 mokinau jus mylėt artimą savo kaip patį sa-
 vę. Tad lyg tam laikui, kol žmonės neišsimo-
 kys šitos meilės, nei aut dangaus, nei aut žem-
 mės nebus tokios prieglaudos, kur nesirastų
 žmonių neramumas ir ašaros.
 P. B.-ras.

Organizacija.
 § 13. Pildomuoju Draugijos organu yra
 jos Valdyba, renkama vienems metams ir su-
 sitedanti iš a) Pirmininko, b) Raštininko—Iš-
 dininko, c) Knygininko ir d) dviejų Literatū-
 rinių Komiteto sąnarių.
 § 14. Viršiausioji L. M.-klos įstaiga yra jos
 narių Visuotinis Susirinkimas.
 § 15. Visuotinąjį Susirinkimą sušaukia
 Valdyba sykį į metus, pasibaigus paskaitų se-
 zonui, ne vėliau gegužės 15 dienos.
 § 16. Pakvietimą Visuotinai Susirinki-
 man Valdyba išsiuntinėja visiems nariams ne-
 vėliau dviejų savaitių prieš jo atidarymą.
 § 17. Visuotinis Susirinkimas:
 a) išklauso Draugijos Pirmininko prane-
 šimo apie L. M.-klos veiklą prabėgusiais
 metais;
 b) nuskiria revizijos Komisiją peržiūrėti
 mui Dr.-jos turto;
 c) perkrato Valdybos ir Komitėtų veiki-
 mus;
 d) peržiuri ir patvirtina Dr.-jos inplaukų
 ir išlaidų apyskaitą už prabėgusiuosius metu-
 s; e) perrenka Dr.-jos Valdybą sekamiems
 metams;
 f) nubraižo Liaudies Mokyklos darbų pro-
 jektą sekamiems metams.
 § 18. Visuotinio Susirinkimo nutarimai
 atliekama slapta balsavimu.
 § 19. Visuotinio Susirinkimo posėdžiai
 tiesoti dalyvaujant juose vienam trečdaliui vi-
 sų Dr.-jos narių—išskiriant tarinuose apie
 Draugijos likvidaciją (§ 21)
 § 20. Še Įstatai gali būti, sulyg re kalu,
 Visuotinių Susirinkimų taisyklė ir papildo-
 mi, neliečiant vienok pačių L. M.-klos pagrin-
 dų, apskelbtų jos Tiksluose (§ 2, I, II).
 § 21. Draugiją gali uždengti tik Visuoti-
 nasai Susirinkimas dalyvaujant jame ne mažiau
 dviejų trečdalių visų Dr.-jos narių ir tinkant
 ant to mažiaus dviem trečdaliu visų Visuot-
 S-me dalyvaujančiųjų.
 § 22. Įvykus Liaudies Mokyklos reikalų
 likvidavimui, visas jos turas turi but pavestas
 Lietuvių Moklo Draugijai Vilniuje.

si iš pačių kairių—socialistų, d rbiečių ir
 anarchistų užmetinėjimą: kodėl esą, suvaziava-
 vimas davėsi vienam ant-toliniu save valdyt, ir
 kodėl esą nepadarė prieš valdžią demonstraci-
 jos; jeigu girdi butų valdžią už tai suvaziavimą
 ir uždariusi, tai bent gi esą pasaulis butų pa-
 matęs, kad Dievo leistoji valdžia barbariškai
 savo spaudą persekioja. Tam rimtųjų pirm-
 eivių darbai radosi priešai iš dviejų poliųjų
 socialistų ir atgaleivių.
 Tokių, kurie bijosi visokios pažangos—
 kaip Rusijos juodašimčiai ir tokių, kurie savo
 darbus remia tikta reklama ir kurie begaudy-
 dami padangėse gulbes leidžia pabėgti iš-po-
 kojų zuikiams, kaip kraštutiniai socialistai ir
 anarchistai, yra mat visur: ar gi ne taip-pat
 padarė ir lietuvių „koviečiai“, kurie mūsų laik-
 raštininkų suvaziavime įžiūrėjo, „besitveriantį
 spaudos trustą“, ir greitai nuo to prakilnans
 darbo atsitraukę, užsiėmė kurimu pinigų mai-
 nymo, šiforėlių biznio ir tam panašių papras-
 čiausių vertelgystės gudrybių, pripažinę net,
 kad be apgavystės ir socialistams—niekai!...
 Na, mes žinom, kad fanatikų netruksta
 kaip kairių taip ir dešinių,—laimė tik, kad jų
 nedaug. Todėl dėl jų svietas nenustoja ejęs
 pirmyn, doryn ir protingyn. Ir pasidžiaugda-
 mi mes iš pirmojo rusų laikraštinių suvaziava-
 vimo, gerėjames ir savuoju, kuris šiemet atsi-
 buvo.

ta, kad pas tik-ką gimusį kudių proporcija gilumo
 ir platumo krutinės klėtkos nėra lygi suaugusio žmo-
 gaus proporcijai. Visą tą krutinės persidirbimo bė-
 gį po gimimui mes pažymėsime kaip išsilyginimą
 krutinės klėtkos. Visame kudių vystėsi ir jaunystės
 amžyje lyginimasi krutinės klėtkos priguli nuo in-
 dividuališkųjų žmogaus ypatybių ir turi įvairų laipsnį.
 Ir taip: pas sveiką kudių ar jauną žmogų, turintį
 stiprus raumenis toks išsilyginimas buna daug tobu-
 lesniu ir greičiau pasibaigia, negu pas nesveiką in-
 dividualų su jo silpnais muskulais. Mes taip gi žino-
 me, kad pas asmenis, turinčius gerai susiformavusį
 nugarkaulį, papliokščios krutinės klėtkos daug rečiau
 pasitaiko, negu pas žmones pripratusius kuproties. Iš
 pirmesniųjų patyrimų, jau žinome, kad kuprojinosi
 priežasčia yra silpnumas raumenų, tai dabar galime
 lengvai patirt vėl tą patį faktą, kad išsivystymas
 krutinės klėtkos į gilumą priguli nuo stiprumo rau-
 menų.
 Tokiu būdu mes
 patyrėme pas suaugu-
 sius žmones dvejopą
 krutinės klėtkos formą
 —viena nuo kitos ski-
 riasi nevienodu išsily-
 ginimo laipsniu. Pirm-
 oji krutinės forma
 yra toki, kuri pirm
 galutinio šonkaulių ir
 kremzlių sukietėjimo,
 besitiedama nenu-
 žengia pertoli, ir tada pasidaro gerai normališ-
 kai suformuota krutinės klėtkos. Antroji forma pa-
 sidaro iš to, kad išsilyginimas pereina rubežius ir

**Didžiamjame Naujorke inkurtos
 Rugsejuje 1909 m.
 Liaudies Mokyklos Instatai.**

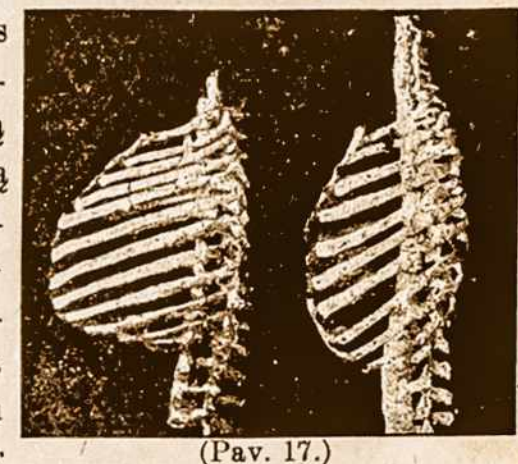
§ 1. Draugijos vardas: „Liaudies Mokyk-
 la“.
 § 2. Tikslas: Skleidimas šviesos ir abel-
 nos kultūros kelimas lietuvių tarpe. Šį tikslą
 Dr.-ja stengiasi vykinti:
 I. a) skaitymu systematiškų lekcijų iš
 vairių moklo, dailės, visokio meno ir pramo-
 uosios šakų;
 b) skaitymu referatų ir vedimu viešų di-
 skusijų įvairiuose dienos klausimuose, paties
 viltis patekti sykiu gyvenimo iškeliamuose;
 c) inkurimu pradinio mokslo kursų suau-
 gusiems ir priaugantiems;
 d) steigimu knygynėlių ir viešų skaityk-
 lų.
 e) organizavimu dramatiškų kuopų, dai-
 rininkų chorų, rengimu spektaklių, koncertų
 ir kitų padorus pasilinksmimo vakarų
 lengvai kilo augėtu...
 II. Liaudies Mokykla savo veiklumą tie-
 kė ir į kitas lietuvių kolonijas. Ji stengiasi
 sur, kur tik pasiekia:
 a) organizuoti šviesesnių lietuvių—išėivių
 valą į tam tikrus šviesos platintojų ratelius,
 kurie toliaus patįs varo kultūros darbą toje
 apylinkė;
 b) apylinkėse, kur dvasiškų jėgų stoka
 audies Mokykla sulyg savo išsigalėjimu siun-
 tija iš savęs ar iš kitų artimesniųjų vietų
 elegantus, kalbėtojus, pagaliaus sutaisytas
 sam skaitymu lekcijas ar referatus.

**Apie Rusijos laikraštinių
 suvaziavimą.
 (Užbaiga.)**

Kadetų baimė, neišsipildė. Tiesa, buvo
 labai daug kalbėta prieš valdžią—žodžiais ir re-
 feratais; kelis sykius suvaziavime „tvarką“ da-
 bojusis antstolis barškino kardu į stalą ir stab-
 dė kalbėtojus ir skaitytojus. Bet visi dalyva-
 vsieji rusų laikraštinkai labai gerai suprato
 vieni kitus, ir kokiame istorijos momente jie
 gyvena; todėl nusilenkė prieš nugarusią poli-
 cijinę prievartos leną, ir nedaleidziami val-
 džiai prakės (priežasties) uždaryti suvaziavimą.
 šdirbo čielą eilą istorinės svarbos sumanymų,
 —rezoliucijų: didinti laikraščių, kaip gyvenim-
 o vadovų skaičius; vesti represijų priešpa-
 dų statistiką ir jai spirties; priešaukė literatu-
 rus darbininkus vesti neatlaidžią kovą už spau-
 dos laisvę; vesti registraciją iš perijodinės
 spaudos gyvenimo; į-teigė profesionalnę rašto
 darbininkų organizaciją; inkurė nuolatinį
 (kaip augščiaum minejimų) suvaziavimų įstaigą;
 nustatė tulas taisykles išvengimui laikraštijo e
 betvarkės; inkurė informacijų biurą kovai su
 įvairiais „presos biurais“, kurie pastaruoju lai-
 ku besąžiniškai klastuoja žinias ir zemina laik-
 raštijos vardą; greta š to padarė daugybę kito-
 kių gerų nutarimų, kurių maži šito straipsnio
 rėmai neleidžia mums plačiau aprašyt. Pasi-
 rodė, kad rusų visuomenės vadovai išmoko ir
 be tampymosi už apykaklių su policija daug
 gero nuveikti aut lauko kovos už laisvę ir žmo-
 nių švietimą.
 Faktas yra, kad šitas pirmasis Rusijos
 laikraštinių suvaziavimas buvo pirmą sykį
 demokratinės spaudos atstovų pasidavimas vie-
 ni kitiems rankų, toje didelėje kovoje už laisvę.
 Pabriežiama, kaip augščiaum minejome, iš pra-
 džios kadetų apsirikimas—kurį paskiaus jie
 bet gi pataisė. Pabriežiama, kad šitą didelį
 kultūros žingsnį sumanė ir nužengė rimtesni
 kairieji (be ne patįs kairieji!) pirmeivių gaiva-
 lai, bet pabriežiama yra dar vienas pamokinan-
 tis faktas: po rašytojų suvaziavimui daug rado-

Apie kuno išlavimą.

Pagal prof. G. Bliūnėli.
 Parasė P. Norkus.
 (Tąsa.)
 Kas lytisi momento, kuriame krutinės klėtkos
 keičiasi, tai jį turime padalint į du periodu. Vieni
 iš tokių persikeitimų atsitinka pagal gamtos įstati-
 mus dar bebunant motinos yščiuje, kiti gi—gimus
 kudiui ir ligi 20 metų amžio. Tikta apie dvide-
 šimtus ar auzi metus krutinės klėtkos jau ateina į pa-
 prastąją formą ir daugiau jau nebesikeičia. Tiesa,
 ir po dvidešimties metų, kartais, iš priežasties ligų
 arba senatvės pasikeičia, bet tokis keitimasi jau ne-
 besuteikia žmogaus kunui naudos.
 Pirmiausiai mes pa-
 kalbėsime apie tą kei-
 timąsi, kuris atsitinka
 dar bebunant žmogaus
 vaisiui motinos yščiu-
 je. Visu—pirmu mes
 matome (pav. 14),
 kad šonkauliai eina
 beveik horizontališkai
 (skersagulečiai) į prie-
 šakį, dar net truputį
 augstyn, jei į juos
 žiūrėt iš šalies. Po-
 draug galima įžiūrēt,
 jog šitame vaisiaus
 periode krutinės klėtkos,
 kaip sakėm, daugiau išsivysčiusi gilumon ir
 ties viršutiniu šonkaulių ji buna ne tik gilesnė, bet
 ir platesnė. Vėliaus vaisius suauga į 32 milimetrų
 ilgio, šonkauliai pradeda lankties žemyn (pav. 15),
 o krutinės klėtkos giluma mažėja (žiur. pav. 16).
 Mes augščiaum jau matėm, kad inkvepiant orą šon-
 kauliai darosi skersesni. Iškvėpiant gi—atbulai:
 šonkauliai buna labiau žemyn palinkę, tai yra skiaus-
 tesni, ir krutinės klėtkos plotis tada jau darosi ma-
 žesnis, per tai ir visa krutinės klėtkos intalpa susima-
 žina. Suprantamas daiktas, kad augant vaisiui

(Pav. 17.) Iš kairės normališkoji krutinės klėtkos, iš dešinės—džiova suparalyžuota, žiurint iš šono.

Iš kairės normališkoji krutinės klėtkos, iš dešinės—džiova suparalyžuota, žiurint iš šono.

(Pav. 18.) Iš kairės normališkoji krutinės klėtkos, iš dešinės—džiova suparalyžuota, žiurint iš priešakio.

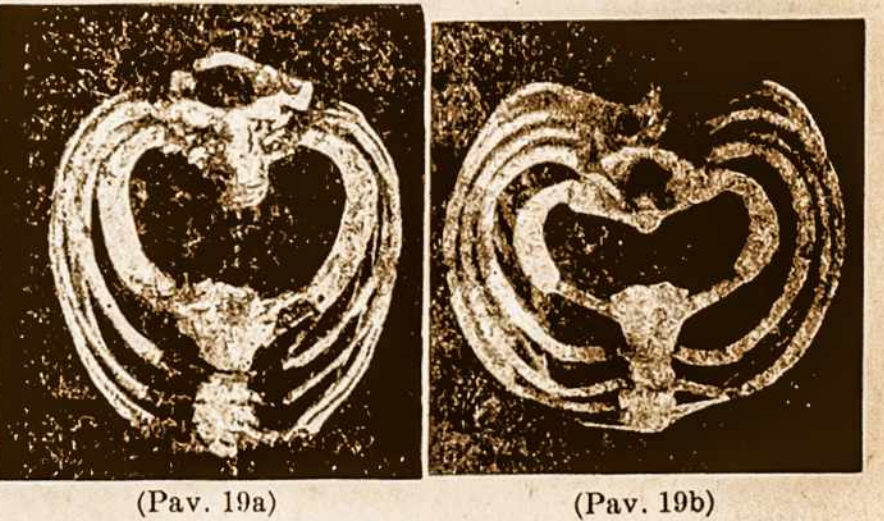
mės jau matome tada papliokščią, su silpnais raume-
 nimis, taip vadinamą suparalyžiuotą*) krutinės klėtkos.

Yra dar ir trečia krutinės klėtkos, taip vadina-
 ma džiovos suparalyžuotos**). Šitoji forma turi vi-
 sus ženklus suparalyžuotosios krutinės klėtkos; ji
 nedaug išsivysčiusi augštutinėse dalyse į plotį ir la-

*) Žodis „suparalyžuota“ šiame atsitikime suprantamas, kaip neveikslus.

**) Tokį užvardijimą duodame todėl, kad šitokia krutinės klėtkos buna veik pas visus džiova sergančius. Pirmiaus buvo manoma, kad ji yra pasekme plaučių apsigirmo tuberkuloza, bet naujais tyrinėjimais parodė, kad suaugusių žmonių krutinės klėtkos negali žymiai keistis. Tokiu būdu džiova suparalyžuota krutinės klėtkos skaitosi priežastia apsigirmo džiova. Ir iš tikrųjų tie žmonės, kurie turi taip susiformavusią krutinės klėtkos, labai retai liekasi neužsikrėtę džiova.

bai trumpi jos viršutiniai šonkauliai. Sustatymą džiova suparalyžintos krutinės klėtkos galime patirti paveikslėliuose 17 ir 18 iš dešinės. Tokį krutinės susiformavimą pagimdo įvairios priežastys, tarpe kurių vyriausią vietą užima prigimimas. Prie to dar prisideda ir kiti faktai, kurie gadina krutinę labiausiai

(Pav. 19a) Pirmas šonkaulis.

(Pav. 19b) Mentis (clavicula).

(Pav. 19c) Tris krutinės klėtkos, žiurint iš viršaus. a) Normališkoji krutinės klėtkos. b) ir c) Džiova suparalyžuotos krutinės klėtkos. c) Su lengvu iškreipimu nugarkaulio ties krutine.

pirmutiniuose vaikų metuose, ir tuos faktus prašalini-
 ti yra pirmutinė tėvų ar auklėtojų užduotis, kad ge-
 rai fiziškai išaugtų žmogus.
 Dėlto, kad parodyt šitas užduotis, priversti esame
 smulkiau peržiūrēt kai—kurius ypatybes džiova
 suparalyžintos krutinės klėtkos ir specialiskai per-
 žiūrēt jos viršutinę skylę (vietą tarpe viršutinės poros
 (Toliaus bus.)

— J. Gabrys, lankęsis po lietuvų kolonijas su referatais, šį ketvėrį (28 liepos) aplėdžia Šiaur. Ameriką ir grįžta į Paryžių.

500-metines sukaktuves Mušio po Grunwaldu. Ant laukų buvo parengta altorius, prie kurio pirmutinis Amerikoje lenkų vyskupas Rhode ir New Yorko arcivyskupas Farley laikė mišias. Potam buvo muzikės lydimi draugijų maršai, giesmės, prakalbos, sokolų imtynės ir kitoki žaidimai. „New York American“ bendradarbis bando net statistikos cifromis atvaizdinti šitą paminėtinę lenkų išvažiavimą: dalyvavę 40,000 žmonių, iki pietų... išgėrę 2000 bačkų alaus ir 5000 skrynių mineralinių vandenių, o apie 2 rą valandą skubiniai vėl buvę pašaukta 12 vežimų su gerimais; suvalgyta 100,000 sandvičių ir 5 žmonės apalpę iš karščio.

Prakalbas laikė: priemiesčio prezidentas Cromwell, lenkai: Peleckis, Kolakovskis, Moravskis, Dr. Zająčkovskis (socialistas) ir Ziemkevičius. Nepaminėjom dar kongresmano Sulzer, kuris ypatingai išgarbino lenkus, kad jie laimėję kovą po Grunwaldu. Reikia žinot, kad jis buvo tik ką sočiai privalęs ir atsišviežinęs hotelyj prie lenkų bankieto, todėl jam nerupėjo pasakyti teisybę—kad tą kovą laimėjo lietuvų pečiai ir jų krutinė. Panašiai lietuvų įvaisinti angliai drąsiai giria ir lietuvius, ir nurodo, kad jie buvo Grunwaldo karžygiais...

Laiškai in Redakciją.

Gerb. „V. L.“ redakcija! Meldžiu paaiškinti man šiuos klausimus.

1. Kas per vieni tie Adomas su Jieva, kaip pirmieji tėvai. Nuo ko tie vardai paėmę ir ar senai juos svietas pramanė? Argi juos be jokio tikslo išmislė? Nejaugi juos Dievas lipino, kaip kokius indus, kaip šventraščių skelbia?
 2. Nuo ko paėmė vardas „kunigas“? Negi yra tas vardas lietuviškas?
 3. Kas davė vardus dievoms, savaitėms, mėnesiams ir metams, ir ar senai tas yra?
- J. M. B.
St. Charles, Ill.

1. Jeigu Tamsta girdėjote apie Adomą ir Jieva (o matyt, girdėjote!), tai galite pasiprotėt, kad apie jų paėjimą žmonės teizino iš žydų senovinės istorijos, kurią dabar mes vadiname Biblija arba šventraščių. Todėl norėdami daugiau žinių gaut apie Adomą ir Jieva galite save užganėdinti iš minėtos knygos. Ar ten žinios yra teisingos, čia ne vieta išdėstyti, nes tam reikia laiko ir vietos. Skaitydami daugiau svietiško turinio raštų Tamsta pats rasite, kas yra tiesa, o kas melas.

2. „Kunigas“—kaip mums kalbos žinovai sako, yra tikrai lietuviškas žodis. Tik pas lietuvius senovėje kunigas buvo ne vien dvasiškis, bet ir svietiškas valdonas. Iš juoko

yra išvedama, jog lietuviai delto savo valdovus pavadinę „kunigais“, kad jie visuomet būna kuningi, tai yra riebūs... 3. Sunkiai Tamstai ant to atsakytų kas nors ir iš pasaulio žinovų, nes tada reiktų surasti kas pavadinę žemę—žeme, orą—oru, akmenį—akmeniu ir tt. Vargiai kas kada tokių klausimų ir klausia.

Mūsų žingunė.

R. Baltrunas — „Apie liepos medį.“

Piknikas.

Brooklyn, N. Y. Draugystės D. L. K. Vytauto ketvirtas metinis piknikas atsibus nedėlioj 31 liepos, Ridgewood Colosseum parke, prasidės 2-ą val. po pietų. Vaziuojant imti karus: Union, Bushwick, Wyckoff, Flushing-Graham ir Myrtle Ave. nuo šteibelų mainyties ant Cypress Hills karų, kurie daveža iki parko Taipgi Broadway elevatorium mainianties ant Myrtle Ave. iki Ridgewood ir tada Cypress Hills karu. Nuo Brooklyn Bridge tiesiai į Ridgewood paskui Cypress Hills karu. Visą apylinkę maloniai užkviečiam

KOMITETAS.

Reikalingos merginos.

25 merginos, prosinimui marškinų, darbas čystas, nevartojama nei vandens, nei krakmolo: lengvas ir nuobodus; mokėstis gera. Salant & Salant, Knickerboker ave., cor Blecker st., Brooklyn, N. Y. Imkite Union ave. karą, vaziuokite iki dirbtuvei. (31)

Parsiduoda pigiai

dvi puikios stupos East Plymouth'e Pa., ant vieno gyvenimo už \$1000, kitagi dubel blok \$1600. Geo. E. Gvilliam, 36 Wells Blg., Wilkes-Barre, Pa. (28)

Dvi restoracijos.

Parsiduoda dvi puikios restoracijos, lietuvių ir kitataučių apgyventojų vietoj, parsiduoda už prieinamus pinigus. Biznis gerai einasi, daugiausiai daromas iš lietuvių. Restoracijos, viena po 83 Grand str., kita 186 Grand str., Brooklyn, N. Y. Apie išlygas pasitirauti pas savininką arba „Vien. Liet.“ redakcijoj. Su pagarba KAZYS.

Pajieškojimai.

Jieškau savo švogerio Juozo Sztulo, Kauno gub. ir pavieto. Raudonės valsčiaus, Vencloviškų kaimo. Pirmiaus 4 metų gyvenimo Thomas, W. Va. Jei kas žinote, malonėsite duoti žinią sekančiu adresu: Vik. Jonuška, 205-27 st. So Brooklyn, N. Y. (28)

Jieškau savo pusbrolio Vinco Zalansko, Vilniaus gub., Trakų pavieto, Merkinės valsčiaus, Kaibučių sodžiaus. Meldžiu atsišaukti šiuo adresu: Fr. Zalanskas, 27 Cherter st., Exeter, N. H.

Kraujo papildymas.

Kraujas turi būti papildomas, idant jis galėtų atlikti savo užduoti—išsiskirstyti per visą kūno dalis. Nepapildomas kraujas išsisema. Kraujas pasipildo papenėjimu, kurs mūsų kūne pereina į gerą kraują. Jeigu virinimo organai negauna pakaktinai peno ir jo negali pervirint, tąsų kraujas genda ir kūnas nusilpnėja. Tamstos privalot vartot Trinerio American Elixir iš kartaus vyno, kurs priver organus veikti ir sustiprins juos, kad jie galėtų pildyti, kas jiems paskirta. Išbalimas, pageltimas, odos išbėrimas, nerviškumas, stoka apetito, liežuvio aptraukimas, nusilpnėjimas, visa tai pasidaro, kad kraujas esti negrynas arba silpnas, kadangi nėra pakaktinai papildomas. Trinerio American Elixir iš kartaus vyno yra tokiuose atsitikimuose vienatinis vaistas, kuriuo galima pasitikėt. Gaunamas vaistų sankrovose. Jos Triner 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

VIENINTELIS LIETUVIŠKAS HOTELIS
J. B. DAINIO.
Škanus alus, gardi ariela, visoki vynai ir kvėpianti cigari. Vietiniai ir iš apylinkės nepamirškite šios puikios vietos, o busite užganėdinti.
36 OXFORD ST.
Kampas Lee Park Ave.
Wilkes-Barre, Penn'a.
Telephons: Greenpoint 8.
Daktaras A. Szluipute-Jankaukiene.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 8—10 ryte; nuo 7—9 vakare.
265 Berry St., prie Grand St., BROOKLYN, N. Y.

Guodotinas Dr. F. Hartmann!
Sluostu didėję dėkavonę, už išgydymą ligos, kuri ilgai mane vargino nors pirmiau vėnar gydžiau ir humbuko Institute, tai ne tik nepasigėdėjo, bet taip blogai padarė, jog mūliman, Likus neišgydomas Vienok kaip į Tamsta atsišaukiant, tai su savo mokslu ir geromis gydomomis daro, kad gali išgydyti, sugrąžinamas pilnutėliai sveikatą. Dabar prašau atsišaukti paltudijimui, nes vaziuoju į Lietuvą, tai bus lengviau per rubelįj perėti.
Su guodone ST. MANKAUSKAS,
No. 1, Shaft House 107, Du BOIS, Pa.

GAIL & AX
NAVY
Is the Best Tobacco
Yra geriausias kaip dėl rūkymo teip ir krantymo. Per 40 metų užindavo pirmą vietą tarp kitų gatunkų. Pakeliai yra padariti iš popiero per kurį nei dulakės nei šlapumas ne pereina. Geriausias cigaretam. Popieras cigaretams dovanai prie kožo pakelio tabakos. Kad neapsigautum, tėmyk ant trade-mark ir parašo „Gail & Ax.“

PILNA VOGA
5c.
Parduodamas Visur

The American Tobacco Co. Successors to GAIL & AX

Severos Vaistai yra sutaisinti pagal teisingus farmaceutiškus taisykles paremtus ant mokslo.
Organizmo Speka

susimąžina senatveje, bet visgi galite užlaikyti savo fizišką pajieją ir atitolinti visu senatves nesmagumus, jeigu vartosi

SEVEROS GYVYBES BALSAMA.

Jis padidins veiksmę malimo, kuris, teip sakant, yra fundamentas viso organizmo sveikatos. Jts sustiprina ką yra silpna ir prašalina ką yra nereikalinga organizme. Teipgi sustiprina veiksmę apėsytymo organizmo.

Sustiprina senus kaip vyrus teip ir moteris.

Kaina 75 centų.

Pirk Severos vaistus pas vietini aptiekoriu arba pas Sztornika.

Persidirbimas

atsižymi ant nerviškos sistemos. Kaip rezultatas nuo to moderniško gyvenimo su jo nesmagumais, bedomis išcina nerviška silpnybė. Ir tavo nervams yra reikalingas

Severos Nervotonas.

Yra tai plačiai žinomas vaistas kaip savo gerumu teip ir veiksmę. Apspakajina nervus, padidina sveikatą ir suteikia smagų miegą.
Kaina \$1.00

Pirma pagelba.

Kuomet raumenis, nervai, arba kokia kita kūno dalis taps išsukta, pertraukta, sužeista ir skauda, be ta jeigu dar sutinsta, tai tuomet

Severos Szv Gothardo Aliejus

suteiks greitą pagelbą. Pavartojus tik porą kartų, sumažins sutinimą ir sugrąžins sužeistą organizmo dalį į normališką stovį. Šitas vaistas yra plačiai naudojamas, kaipo naminis vaistas, prieš visokius skaudėjimus ir sužoidimus.
Kaina 50 c.

Gera gydymosi roda dovanai.

W.F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

DIDŽIAUSIAS LIETUVIŠKOJE KALBOJE KATALIOGAS

Drapanų, Aprėdaly, Laikrodžių, Lenegėlių, Ziedų, Spilky, Armoniky, Koncertiny, Skriply, Klernetų, Triubų, Šnekamų Mašiny, Pianų, Vargonų, Siuvamų Mašiny, Žiuronų, Britvų, ir simtų visokių kity reikalingų ir naudingų daiktų dabar tik išėjo iš spaudos. Prisiųsk 10 c. markę uždengimui pašto kaštų ir męs jį prisiųsime. Tamstai dykai. Adresuok mums šitaip:

THE BRIDGEPORT CLOTHING CO. 3248 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Labai smagu skaityt „Baltramiejaus naktis!“

Šitoj knygoj atrasi daugiau juokų, ne kaip 10 juokinguose laikraščiuose per 10 metų; daugiau patiekos, ne kaip išgeriant 10 bačkų alaus, daugiau gerų rody, ne kaip visose senmergių, gyvenamųjų ir davalų leistruose ir daugiau smagus, pakutenimo, negu per Rujpūtę ant salynės šieno—vakare KLERIKŪ su merginoms ir t. t. Jei neturi dar tos knygos, tai nelauk nė mėnesio, nė dienos, bet tuojaus pasitęsk 75 cent., o apturėsi, adresuojant:

J. Naujokas, 120 Grand St., Brooklyn N. Y.

Apturėjęs tą knygą, tuojaus gerai ir smagiai atsisėsk ir ją skaitydamas turėsi daugiau džiaugsmo ir gerų laikų, negu kad butum radęs 75 dol., ir daugiau karščio, negu davalta su jagamasteliu klebonijoj, išgėrus 10 galionų degtinės. Ji vyrams ir moterims žingeidi.

Tik ant trumpo laiko proga gauti 1 doleri dovanu knygoms!

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiui prikaltins, prisiunčiant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieng iš čion paminėtų laikraščių: t. y. „KOVA“, „LIETUVA“, „VIENYBE LIETUVŪŲ“, „LAISVĄJA MINTI“ per ištus metus; teip-pat gaus dovanai garstigą knygą „BALTRAMIEJAUS NAKTIS“, verstą iš francuzų kalbos, kurios kaina 75 c. ir dar „GRAMATIKĄ (MOKYTOJĄ), iš kurios išmok a n g l i š k ą KALBĄ, taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prnumerata metams vistek 2 dol. kaštuoja, jei užsirašys iš rėdystės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraščių ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisiųs 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintųsi ir lietuviai, kaip ir svetimtaučiai turėtų gramatiką, išmokyti anglišką kalbą.

J. Naujokas, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y. „The Jungle“—„Raista“ dar galima gauti, prisiunčiant VIENA DOLERI.

Jeigu esi sužeistas

anglių kasyklose, ant geležinkelio, arba fabrike atsikauk pas mus. Jeigu turi prova už sužeidimą, o pats negali apdirbti savo reikalų provoj, męs tau pagelbėsime. Daugelis žmonių tapo sužeisti! ir neišmanydami kaip vartoti savo reikalų praleido viską dovanai, o pats pasilieka ubagais ant amžių. Męs užsijimam tokiams darblis: patarnavom daugelem žmonių, patarnausim ir tau. Rada suteikiam dovanai subeidimų reikaluose. Rašydami įdekit 2c markę dėl atsakymo. Per laišką kreipdamiesi, asrašykite visą atsitikimą: kaip sužeide ir per kokią priežastį, kokiam mėnesi ir diena, ko kioj vietoj, ir teip toliau.
ADRESAS:
Claim Adjusting & Investing Co., Room 819, 150 Nassau St., New York, N. Y. Tel. 4743 Beekman.

NINTELIS LIETUVIŠKAS HOTELIS
J. B. DAINIO.
 a alus, gardi arlika, visoki ir kvepianti cigarai. Vietiniai apylinkės nepamirškite šios vietos, o busite užgandinti.
36 Oxford Str.
 Kampas Lee Park Ave.
Kea-Barre, Penn'a.

Katalogos.

1908-1909. Je gyvyje darbai. Parasė A. J. Plymouth, Pa. 1902, p. 40 15c
 tas gali but kataliku? So-ugams darbininkams. Pa-Plymouth, Pa. 1900, pusi.
 1908-1909. Je gyvyje darbai. Parasė A. J. Plymouth, Pa. 1902, p. 40 15c
 tas gali but kataliku? So-ugams darbininkams. Pa-Plymouth, Pa. 1900, pusi.
 1908-1909. Je gyvyje darbai. Parasė A. J. Plymouth, Pa. 1902, p. 40 15c
 tas gali but kataliku? So-ugams darbininkams. Pa-Plymouth, Pa. 1900, pusi.

MAV
Is the Best
 Yra geriausias kaip dėl rukymo taip ir dėl užimdamo pirmą vietą tarp kitų metų padarinti iš popiero per kurį neišdoro pereina. Geriausias cigaretam. dovanai prie kožno pakelio tabako. tėmyk ant trade-mark ir parasė „Gail & Ax“

PILNA VOGA
5c.
Parduodamas Visur
 The American Tobacco Co.
 Successors to GAIL & AX

DIDŽIAUSIAS LIETUVIŠKAS KATALOGAS
 Drapanų, Aprėdaly, Laikrodžių, Lėnų, Koncertinių, Skripyk, Klermetianų, Vargonų, Siuvamų Masinų, Zerkinių reikalingų ir naudingų daiktų katalogas 10 c. markę už dengimui patalpa dykai. Adresuok mums šitaip:
 THE BRIDGEPORT CLOTHING CO.
 3248 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Labai smagu skaityt „Baltarusių“
 ngyro atrasi daugiau juokų, ne kaip 10 juokų užgiau patiekos, ne kaip išgeriant 10 butelių mo, negu per Rugsjūt ant kalykės išim-ir t. t.
 returi dar tos knygos, tai nelaik ne mėsos, t. o apturėsi, adresuojant:
 J. Naujokas, 120 Grand St., New York, N. Y.

Tik ant trumpo laiko proga gani!
 kvienas, kuris tik per mane užsirašys, gani 1 prikabinis, prisijunčiant \$2.00 ant mano kny-ų laikraščių: t. y. „KOVĀ“, „LIETUVIŠKAS“, „GRAMATIKĀ MINTI“ per išitus metus, nep-ALTRAMIEJAUS NAKTIS“, versia iš „GRAMATIKĀ (MOKYTOJĀ)“, iš kurio labai reikalinga Amerikoje. Laikraščių praeja, jei užsirašys iš rėdytės, bet kuria per r labai naudingas knygas. Kaip tik per šią iską apturės. Metas skaitosi nuo dienos žių skaitytojai daugiutęsi ir lietuviai, kaip šmokyti anglišką kalbą.
Naujokas, 120 Grand St., New York, N. Y.

Jeigu esi
 anglių kasyklos, kaip ir kravai drutu apdarą \$4.00 Tanta. Senovėje iš šiadien. r lietuvių praeitį. Kiekvienam yra naudinga apie tai žinoti. Siuonas M. D. Tomasi. Ply-1904, pusi. 464 \$1.50 praleido viską domėsi. Abu tomai \$1.75 \$3.25
Pauksztis ir K. Brazys,
 Grand St. 224 E. Main St.
 New York, N. Y. Plymouth, Pa.

Telephone 2762 Greenpoint.
Daktaras Brandšteinas
 Turėjęs praktišką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą:
103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.
 Gydo naujaisiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių.
 Specialistas prie ligų chroniškių (išsenėjusių).
Valandos priėmimui ligonių:
 Isz ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

GERIAUSIAS
 ant prašalimo spuogų intapu, ir visokių kitų išmetimų ant veido, ir kad padaryti veidą teip čystą ir smagų ir gražų kaip aksomą—vartok:
 „La Metamorphose“ Mosti, preke 50 centų.
 „La Metamorphose“ Muila, preke 15 centų.
 „La Metamorphose“ Padra, preke 35 centai.
 Reikalaukite aptiekose, ar pas mus, prisiusdami markemis pilną sumą ant mūsų adreso:
ADAMS' CHEMICAL LABORATORIES, Dep. D.,
 110 W 34-th St., New York

PLYMOUTH NATIONAL BANK,
 East Main st., Plymouth, Pa.
CHAS. ADAMS.
 Laikau agentura, parduoda šifkortes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčia pinigus į visas vietas da-lis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Prieg tam laikau **HOTELI**.
Chas. Adams,
 George ave & Ash st., Parsons, Pa.

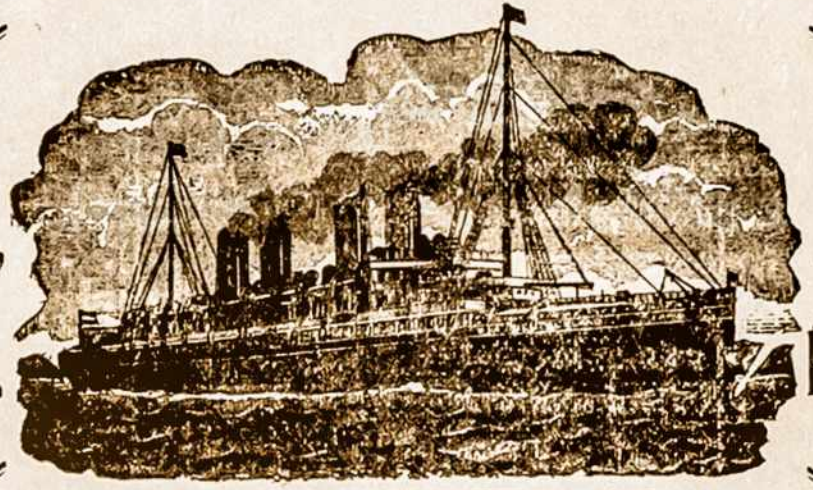
DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"
 Prie išsisukimo, Sudurimo, Perimtu muskulu, Skausmu Romatizmo, Neuralgijos ir panašių kan-kiu niokas taip greit nepamažina, kaip sutepimas su **Pain Expeller**
 Priėmimo, Perimtu muskulu, Skausmu Romatizmo, Neuralgijos ir panašių kan-kiu niokas taip greit nepamažina, kaip sutepimas su **Pain Expeller**

J. MILEVSKI,
 120 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

THE LACKAWANNA
 Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.
The Road of Anthracite
 (Kietųjų agulinių kelias).
 Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Serantoną ir Anglių Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, Chicago ir Va-kary keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien. Tarpe visų vietinių Punktų nuo-latinis ir parankus susisiešimas. Artmesny informacijai apie kainas, traukinijų begiojimą, etc., kreipkites pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
George A. Cullen,
 General Passenger Agent,
 90 West Street, N. Y.

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius VISOKIŲ ABROŽŲ
 —Darbą atlieku puikiai už prieinamą prekę
G. BENSON,
 328 Bedford ave. BROOKLYN, N. Y.
 (tarpe So. 2-nd ir 3-rd st. du blokai nuo Grand st.)
 Galerija atidara nuo 8 ryte iki 6 val. vakare. Utarninkais ir Subatomis iki 9 val. vakare

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA
 PARDUODA ŠIFKORTES ir SIUNČIA PINIGUS.
 Ofisas 120-124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.
 Ofisas 224 E. Main Street. PLYMOUTH, PA.

PINIGŲ SIUNTIMAS.
 Siunčia pinigus į visas svieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Norinti siun-ti pinigus į krajų savo gimimems arba pažįstamiems — siusk juos per mūsų ofisą, o greičiausiai ir saugiausiai nueis, ir ne vien vietiniai, bet ir iš kitų kraštų per čia pinigus siunčia, todėl kad per čia siunčiami pinigai greičiausia nueina.
ŠIFKORTES.
 Čia galima gauti šifkortes ant visų geriausių linijų ir greičiausių laivų ir kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkortių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia ir tikietus ant geležinkelį galima gauti iš New Yorko į pietines ir ykarines valstijas.
 Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaip tai: šifkortes ir pinigų pasiuntimą.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ KNYGŲ.
 Čia galima gauti visokias lietuviškas knygas, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietis-kas teip-pat ir maldų knygas.
 Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:
J. J. Pauksztis ir K. Brazys,
 120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
 224 E. Main Street, Plymouth, Pa.

Nepamirškite Tautiško Nam!
 Erta, daili salė mitingams, ve-seljomis, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkan-džiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
Razutis & Dixon
 101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
 Telephone 1470 Greenpoint.

Lietuvizka Akuszerka U. MISIAVICZIENE.
 Pasekmingai atlieku savo darba prie palago. Taipgi suteikiu visokias rodas moterims, parupinu gyduoles.
 Turiu DIPLOMA ir 25 meting prak-tišką gydyme — Reumatizmo, Džiovos ir Vidurių Slogų.
 Mrs. U. Misiaviciene,
 432 North 2-nd st., Brooklyn, N. Y.

MOKINKIMĖS PATYS
 Gramatika angliškos kalbos mokint-is bei mokiniojo (apdaryta) \$1.00.
 Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti bei mokiniojo 15 c.
 Naujas Budas mokintis rašyti bei mokiniojo..... 10 c.
 Aritmetika mokinimuisi rokundy, su paveiksiais (apdaryta)..... 35 c.
 Pinigus siuskite per Money Order šiuo adresu
P. Mikolainis,
 Box 62. New York City.

PUIKUS HOTELIS! KAZ. MILŠAUSKO.
 Geriausia užeiga lietuviams. Salė mitingams ir susirinkimams. Priek tam laikau kraiuėyste. Ste-liuotus siutus dirbu pagal naujaisiu madą, už prieinamą prekę. Reikale nepamirškite savo lietuvių. 243 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa. Hotelis žemai, o kraiuėystė viršuj.

DIDYSIS GYDYTOJAS, NEW YORKO.
Ferdinand Hartmann
PRANESZA NESVEIKIEMS VY-RAMS IR MOTERIMS SAKYDAMS:
 nereikia ligiau sirgti ir vargytis ligoms, nes as Jus išgydysiu; todėl, kad as per 20 metų tyrinėjas medicinos mokslų ir gydo-les, už tai žinan, kurios geriausia gydo sergančio žmogaus kuna, per tai su geriau-sia pasekmę New Yorko išgydžiau daugiau žmonių, negu koks kitas daktaras telp pat plačioje pasaulėje. As išgydžiau teklas ligas, kurių jau nieks neįstengė pagelbėti ir kiti daktarai buvo pripažinę už neįsigydomas;— per ką turiu daugybę es padėkavo-nių ir už mokliškus darbus už tai, kad as pramaniau jog:
KRAUJAS YRA TAI PAMATAS SVEIKATOS IR GYVASTIES.
 Gyduolės, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas, pradžia visokių ligų. Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos; už tai ir daugiausia sergančių išgydžiau ir tuos, ką kiti daktarai neįstengė.
 P a s a r g a : as nesu institutas, nesidengiu numirusio kito daktaro vardu, ne humbukas, ne nigeris šundaktaris, — bet TIKRAS DAKTARAS ME-DICINOS ir sergantį, kurį apsilimu tai ir išgydau.
SKAITYK ŠTAI KĄ IŠGYDYTI RAŠO:
 Tegul bus pagarbintas Jezus Kristus.
 Daktaras Hartmanas, esu neišpasakytai dėkingas, už išgydyma mane nuo ligos obelū nuopulio ant sveikatos-nusilpnėjimo, ką gavau ta liga per saužagiavima.
M. ANDRUŠENKAS,
 Clairmont, Cal.
 New York, 5 Geg., 1910.
 As omtu pasirašęs, širdingai dėkavoju Dr. Ferd. Hartmannui, už išgydyma nuo ligos, kuri kankino mane per 3 metus, skaudėjimas didurauose, pagendinų nerų ir kraujo: kas labai mane privargino. Nore kiti neįstengė išgydyti, bet, kad Dr. Hartmanas patalė, greit-tai ir pamatiskai išgydyti, tad pasipazystų, kad est geras daktaras New Yorke.
 Pilnas guodonės FR. LEVAČEKS,
 544 W. 50. St., New York, N. R.

Teisybe pati uz save kalba. Geresniu darody-mu negalim reikalaut.
 Kad sergi pats arba tavo pažįstamas bei sesuo arba brolis, jei negali ateiti nėra skirtimo kaip toli gyvenate, parašyk apie liga lietuviškai, as duosiu rodą ir IŠGYDYSIU:
 Skaudėjimą sanarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir nedirbimų vidurių Galvos skausmą, širdies ir plaučių ligas, snkkaus kvėpavimo, slogų ir nusilp-nėjusius vyrus, dyspepsijos, nerų ligos, taipgi nuo jaunystės klaidų, įgau-tų nesveikumu, seklos nubėgimo, blogų sapnų, visokių užsikrečiamų slaptų-ligų. Teip-pat MOTERŲ: skausmingų mėnesinių, baltojų tekėjimo, gum-bo ligų; neubokit' kad kiti daktarai Jams nepagelbėjo, as kad apsilimu, tai ir išgydysiu šviežias ir užsienėjusias visokias ligas. Geriau, kad iš karto pas mane atsiskautumėt, pirmiau negu kur kitur. Rašyk kaip moki ir kaip jauti nesveikumus savyje, as suprasiu, išstirau, kad reikės pritaikyti gy-duoles, kurios yra naujaisiu išradimo o apturėsi sveikata. Aprašant ligą, klausiant rodos visada adresuoti ant mano vardo taip:
Dr. Ferdinand Hartmann,
218 East 14-th St. New York, N. Y.
 Ofiso val, nuo 11 iš ryto iki, 5 val. po piet. Nedėlioms po pietų, nuo 10 iki 1 po pietų.

Dr. O'Malley išaiškina priežastį pasekmingo gydymo. ISZSIVERŽIMAS

VERIKOSELE arba netikrasis išsiveržimas HYDROCELE arba vandeninis išsiveržimas PUOKAI ir visokios UODOS LIGOS

Be jokios operacijos, skaudėjimo, ar apleidimo savo kasdieninio darbo.

- PRIEŽASTIAI IŠGYDIMO: 1. DEL TO—Kad jojo neskaudanti meda... 2. DEL TO—Kad suviršum 12,000 išgyde ligonių... 3. DEL TO—Kad kožna savo žodi gali pinigiskai ir profesionaliskai užtikrinti...

Su tokiais paliudijimais delko turetum da vilkinti ir neateiti ant rodos pas Dr. O'Malley, kuris tave PERŽIUROS UŽDYKA ir pasakys kas tau kėnkia, ir geriausia roda kaip gali pasveikti.

Pasikalbėjimas—ypatizskai ar per paczta.

Atsiusk adresa, o prisiunsim knygetę su abrozeliais apie išsiveržima, užpečėtytam koperte.

Dr. Alex. O'Malley

Offices, 158 So. Washington St., Wilkes-Barre, Pa. Kur Lietuviškai ir Lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

Tel. 2334 Greenpoint. PUKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS - pas PETRA A. DRAUGELI. Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynos, kvopenti cigarai, ir puiškus užkandžiai.

NAUDOKITES ISZ GEROS PROGOS!

(\$110,000,000 (šimtas dešimts milijonų dolerių) paskirta dėl iškasimo kanalo, kurs bus ddsimts mylių ilgio ir penkios pločio, ir trauksis visu East New Yorko pakraščiu, kurs vadinasi Jamaica Bay, tarp Rockaway ir East New York, bus tai didžiausia prielauka (portas) kariškiems ir tavoriniams Suvienytų Valstijų ir visų viešpatysčių laivams.

DABAR LAIKAS: NAUDOKITES VISI!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams ir mano kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuve iš Brooklyn N.Y. in SCRANTON, PA. ant žemiau paduoto adreso, kurioje galite gauti LAIKRODŽIŲ, LAIKRODĖLIŲ, LENCIGUOLIŲ, PUIKIŲ ZIEDŲ, SPILKŲ, KALČIKŲ, KOMPASŲ, KRYŽIUKŲ. Puiškiausiu ARMONIKŲ, SKRIPKŲ, KLERNETŲ, TRUBŲ, KONCERTINŲ ir daugybe visokių muzikaliskų instrumentu.

Naujas Tel. 1005. Senas Tel. 578M

Dr. Albertas Kauffman Gydytojas iš seno krajaus. Specijalistas nuo visokių ligų.

Gydo net labiausiai užsienėjusius vyrų, moterų ir kūdikių ligas. Galima snsišnekėti lietuviškai, lenkiškai, rusiškai, vokiškai ir slaviskiškai. VALANDOS PRIEMIMO. nuo 8 iki 10 iš ryto, no 2 iki 4 po piet no 7 iki 9 vakare.

Daktaras Tiesu, Julian Czapka. Advokatas ir Notary Public.

Ofisas: 3 N. Main st., Wilkes-Barre Pa., kasdien. 138 S Washington Ave. Scranton, Pa.

Panedėliais ir Ketv. nuo 6 iki 7 vak. Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton ir teipgi pas skvairas, pa liudyjimus (dovierneastis) išrupinui Rosijoj ir Lietuvo.

KATALIOGAS DYKAI!

Kas Nusipirks Naują juokingų dainų Knygele dainų Vainikielis kurios prekė 15cent. tam Prisiųsim Kataloga Dykai. Tame kataloge Telpa aprašymai apie Elektrikų krutuonių pavelskių masinas, Magizskas Szukas, lempas, visokių gatunkių knygas, drukuojamų mašiniu Armoniku koncertinu Britvu, Laikrodėliu, Aukšinių rašomu plunksnu, Spilkiu, Ziedu, Lenciguoliu, Striebiu ir tt.

Farmos! Farmos!

Pirkite žemę didžiausioje Amerikos Lietuvių Farmerių Kolonijoje, kur jau yra pirke 53 lietuviai farmas, ant Pietinės Pussalės Michigan valstijoje, Masan ir Lake county, palei ežerą Michigan, arti dviejų portavų miestų Ludingtono ir Maniste, j kuriuos suplaukia dangybe laivų, geros turgavietės, geras oras, linksmas kraštas, didelis parankumas visokiems susinešimams vandeniui ir geležkeliais su Amerikos didmiešiais. Zemes yra visocios, yra fruktų kraštas, žemė juodžemis, su molliu, žvyru arba kitokiais mašytais. Zeme derlinga ir dailios vietos. Galite gauti pirkti palei upes arba mažus ežerus. Labai gera vieta dėl uždejiimo lietuviško vasarnamių (viesbučio) lietuviškai visuoemnei, kuri turėtų kur praleist vakacijas vasaros laiku, tarpe savo tautiečių. Norint plačias dažinoti arba atvažiuoti pažiūrēt, kreipkitės šiuo adresu: ANTONY KIEDIS, Peasock, Mich.

Antanas Staszaukas.

Laikaupukioje vietoje Saltana, užlaikau skausmus gerimus ir kvopenti Cigaros. Lietuviškas nepamirškite stellanxyti pas savo vienaoty No 2Cor.Nesbitt ir B EAST PLYMOUTH PA

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS - pas - JonaKulboka SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI. 74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (kampos Wythe ave.)

P. V. ROVNIANEK & CO.

Seniausias Lenkiškai-Slaviškas

BANKINIS NAMAS

Uzdėtas prieš 21 metus.

KANCELIARIJOS: 25 Ave. A., New York, N. Y. 612-614 Grant st., Pittsburg, Pa. 305 North Water st., Connelville, Pa.

TAUTIEČIAI!

Jeigu norite siųsti pinigus į seną krają, arba reikalinga kokia roda ar pagelba —

Paminkite, kad P. V. ROVNIANEK & CO. seniausias bankierius visoj Amerikoje, žinomas, kad teisingai, pigiai ir greitai siunčiam pinigus. Parduodam laivakortes ant visų linijų, kaip tai: Bremen, Hamburg, Rotterdam, Antverp, Anglija, Fium, Libau ir t.t. Paimam visokias reikaluose turto ir karėvijos provas. Primam ant padėjimo pinigus ir už metus mokam procentą.

Su bent kokiū reikalu kreipkitės ypatisškai ar per laišku:

P. V. Rovnianek & Co., 25 Ave. A., NEW YORK, N. Y.

COPENHAGEN SNUFF TABAKAS - YRA MOKSLISZKU PERDIRBIU. ISZDIRBIMO VEIKME.

Tabakas yra žolė ir kaip visos žolės turi buti perdirbtas žmogaus vartonei. Tarp gerai išdirbtu tabako ir tarp ŽALIO Tabako PASALDINTO yra toks didelis skirtumas kaip tarp gerai išgamyto valgio ir pusiau išgamyto. Tabokos išdirbimas, arba „ištaisymas“ tabakai yra tuomi, kuom virimas valgiui arba rauginimas vynu.

Tabakas yra Tabaku moksliskai paruoštu žmonių vartonei. Kodėl tabako vartojai ima Copenhagen vieton kitokių čiulpimo Tabakų.

Jis yra tyriausion formon išdirbtu Tabaku. Jis skanesnis, ir savo stiprume ir skanume ilgiau tęse, todėl yra taupesniu. Jis nepatraukia nuožvelgi, nes nečiulpiamas, bet įdedamas burnon (tarp žemosios lūpos ir dantsmėgenų). Po jo vartonei lieka čysta ir smagu. Tai yra tabakas moksliskai paruoštas žmonių vartonei.

TYRUMO IR YPATYBIU GVARANCIJA.

Copenhagen Taboka padirbta iš geriausių senų Tabako Lapų, su pridėjimu tik to, kas yra Tabake gero, atmesi naturališko tabaks kartumai ir rugšty.

Perspėjimas: Imk tik labai mažą čiulpimo daugi Copenhageno, nes gali manyti, jog jame yra perdaug Tabako stiprumo. Copenhagen Taboka yra smulkios dalelės tyro, turtingo čiulpimo Tabako: bet ji palaiko tabakinį stiprumą lengviau ir pilniau negu tabakas lapuose arba stambiai supiaustytas, lygiai teip kaip pilnai sumalta arba pupinė kava.

Copenhagen Taboka yra svieto geriausiu čiulpimo Tabaku.

Tukstančiai sampeliu buvo padalinta dovanai tarp angliu kestynes darbininkus, ir dabar Copenhagen Snuff yra parduodamas kožnam Tabakos Štore, pakeliai po 5 ir 25 centus. Jaigu negali gauti pas savo štornika, rekalausk pas mus o mes atsiunsim.

AMERICAN SNUFF COMPANY, Dept.S., 111 Fifth Avenue, New York, N. Y.

W. SŁOMINSKA, CHICAGO, ILL.

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL. Mano Dirbtuve tapo Apdovanoja DWIEMS MEDALIAIS ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiską išdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apretskiti guctoems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad aš dirbu visų užszočiaus pamintus daigų: Pigiūseli, Telcinglausei ir Gerlausei, nes per 30 metų samdamama išdirbimats įėjau venams praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENŲ SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO IR DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejeskok rodos pas kokius nemokytus žydėlius ar kryžiuokus savo priepuoli, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo looną vientautį, reikalaudamas tikrų gyrynių ir gydanciu vaistu — pas ALBERTĄ G. GROBLEVSKI, Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitikrinsi, kad neiskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių liđų, kokios tikrai randasi ant svieto teip del senų žmonių, kaip del kugikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai—Lietuviškai“ vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatinai SLAPTAS ligas gydomė ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažinti

Delto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesigailėsi.

Adrisnok: Albertas G. Groblewskis Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Telephone 1235-5 Nik. P. Zelwis LIETUVISZKAS GRABORIUS Išsalsamuojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviems, veselioms ir krikštynoms. Ofisas ir gyvenimas: 1034 Bank Street, Waterbury, Conn. Lietuviai, kreipkitės reikale.

HOTELIS VIN. DAJNIO 12 W. Main st. Plymouth, Pa. Užlaiko visokios arielkos, vyno, skanaus aluči, porterio ir kvopenti cigarai. Sale del draugysčių ir šėip susirinkimų. Reikalo kreipkitės pas savo tautietį VINČĄ DAJNĮ.